

FONDACIJA ARHEOLOŠKI PARK:
BOSANSKA PIRAMIDA SUNCA
SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA
THE ARCHAEOLOGICAL PARK:
BOSNIAN PYRAMID OF THE SUN FOUNDATION
SARAJEVO, BOSNIA AND HERZEGOVINA

ADRESA Fra Andela Zvizdovića br. 1 / B11
71000 Sarajevo BiH

TELEFON (+387 33) 295 061

FAX (+387 33) 295 062

E-MAIL info@piramidasunca.ba
www.piramidasunca.ba

ID BROJ 4201075610009

IZVJEŠTAJ O PROGRAMU ISTRAŽIVANJA FONDACIJE ARHEOLOŠKI PARK „BOSANSKA PIRAMIDA SUNCA“ ZA 2006. GODINU

Izvršni direktor Fondacije BPS
Mario Gerussi

Predsjednik UO Fondacije BPS
M.Sc. Semir Osmanagić,
B.Sc.Ecc., B.Sc.P.Sc.

Sarajevo, februar 2007.

Raiffeisen Bank dd Sarajevo R.br. 161 00000 5224 0040 Donatorski račun R.br. 161 000 000 000 0011
Svrha uplate: Donacija na račun: R.br. 533711000-520000642 KM R.br. 533712000-520000642 EUR R.br. 533713000-520000642 USD SWIFT:RZBABA2S
Vakufska Banka Transakcijski račun R.br. 160 20000 2318 4478 Donatorski račun R.br. 1602-00-012318-4494 KM R.br. 5337-00-231844-840 USD
R.br. 5337-00-231844-978 EUR BIC Code: VAKUBA22 Intermediary Bank Dresdner Bank AG Frankfurt, Germany BIC Code: DRESDEFF

singlscost

VANJSKOTRGOVINSKA /
SPOLJNOTRGOVINSKA
KOMORA BOSNE I HERCEGOVINE

Turistička Zajednica
ZE-DO Kantona

Fondacija "Arheološki park: Bosanska piramida Sunca" je neprofitna, nevladina i nepolitička organizacija za zaštitu kulturnog naslijeđa na teritoriji Bosne i Hercegovine. Fondacijom rukovodi Upravni odbor čiji članovi rade na volonterskoj osnovi. Fondacija se finansira putem sponzorstva i donacija institucija, preduzeća i pojedinaca. Njen prvi projekat biće iskopavanje, obnavljanje i trajna zaštita piramidalnog kompleksa u Visočkoj dolini, što trenutno predstavlja najveći geološko-arheološki projekat u Evropi 2006. i 2007. godine.

**FONDACIJA ARHEOLOŠKI PARK:
BOSANSKA PIRAMIDA SUNCA
SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA**

**THE ARCHAEOLOGICAL PARK:
BOSNIAN PYRAMID OF THE SUN FOUNDATION
SARAJEVO, BOSNIA AND HERZEGOVINA**

IZVJEŠTAJ O PROGRAMU ISTRAŽIVANJA Fondacije AP BPS za 2006. godinu

A.-1/1 Z a k l j u č c i

Fondacija Arheološki Park „Bosanska piramida Sunca“ (skraćeno: Fondacija APBPS) Rješenjem Ministarstva pravde Bosne i Hercegovine (broj RF-31/05), registrovana je 09. novembra 2005., sa slobodom djelovanja na cijeloj teritoriji Bosne i Hercegovine, kao neprofitna, nevladina i nepolitička organizacija, zasnovana na dobrovoljnom radu i priložima sponzora i građana, **u cilju istraživanja, arheoloških ispitivanja,ekskavacije,restauracije i trajne zaštite kulturnih vrijednosti u Bosni i Hercegovini.** Među najvažnije rezultate u prvoj godini djelovanja, gdje je u centar djelatnosti Fondacije BPS stavljeno istraživanje i otkrivanje piramidalnih objekata u Visočkoj dolini, mogu se istaći:

1. Uspješno utemeljenje same Fondacije, koja nije imala pred sobom nikakvog uzora ovakve vrste u Bosni i Hercegovini, i to u zemlji teško pogođenoj posljedicama rata i materijalnom neimaštinom;
2. Razrađeni su i usvojeni, odmah na početku godine, petogodišnji i jednogodišnji programi istraživanja, prema kojima su organizirane brojne aktivnosti Fondacije u 2006. godini;
3. Stvorena je operativna organizacija sa stručnim kadrom i evropskim standardima za izvođenje radova istraživanja i otkopavanja na uzvišenjima Visočica i Plješivica, odnosno bosanskim piramidama Sunca i Mjeseca. U ovoj organizaciji, tokom aktivne sezone u ljetnim mjesecima bilo je zaposleno u prosjeku 60 lica, koji su radili na istraživanju, otkopavanju i konzerviranju 39 probnih sonde različitih dimenzija na lokacijama Bosanske piramide Sunca (17 sonde u prvom polugodištu 2006.) i Bosanske piramide Mjeseca (22 sonde u drugom polugodištu 2006.), zatim na istražnim bušenjima, geofizičkim snimanjima, geodetskim mjerenjima i georadarskim snimanjima anomalija ispod površine zemlje.
4. Pored stalno zaposlenih stručnjaka u aktivnoj sezoni - geologa, arheologa, geodeta, historičara, inženjera, prihvaćen je na kraća ili duža studijska proučavanja i volonterski rad (uz podmirenje troškova ishrane i hotelskog smještaja) jednog broja istaknutih eksperata i stručnjaka, kao i mlađih arheologa, koji su boravili na radu u Bosanskoj dolini piramida od par dana do par sedmica (Egipat, Jordan, Italija, USA, Grčka, Austrija, Poljska, Srbija, Hrvatska, Crna Gora i dr.), obogaćujući naša i njihova saznanja.

4. Management Fondacije APBPS učinio je ogromne napore na afirmaciji, prezentaciji rada i prikupljanju značajnih sredstava za realizaciju vrlo ambicioznog jednogodišnjeg Programa istraživanja, koji je u međuvremenu, tokom aktivne sezone, proširivan zahvaljujući novim nalazima i dokazima o zidovima i stepenicama piramida. Pored brojnih domaćih sponzora, za koje su rađeni posebni marketinški programi, uspješno je uključen i jedan broj stranih sponzora (Malezija, USA).
5. Zahvaljujući ovako široko zasnovanom i realiziranom programu arheoloških i drugih istraživanja otkriveni su mnogobrojni dokazi u vidu kamenih megalita od breče i kamenih ploča od pješčara, pravilnih geometrijskih formi i različitih dimenzija, od kojih je sačinjen sjeverni zid na Bosanskoj piramidi Sunca i nekoliko izuzetno građenih i popločanih stepenica na Bosanskoj piramidi Mjeseca. Sva ova istraživanja treba proširiti, terenski povezati, produbiti i razjasniti njihovu povezanost i funkciju.
6. Dosadašnja istraživanja, izuzev ograničenih istražnih bušenja, bila su koncentrirana na probne površinske sonde. To je bilo neophodno, kako bi se prikupili osnovni dokazi o piramidalnom kompleksu. Ali to nije dovoljno. Treba prodirati u dubinu obje piramide i pokušati naći podzemne prostore i tunele u njima. Zato je neophodno povezati površinska i podzemna istraživanja. Takav pristup je još složeniji od dosadašnjeg i dosadašnjim profesijama treba priključiti još jednu novu – rudarske stručnjake za specijalne podzemne radove. Kao što pokazuje iskustvo Egipta i Meksika, piramide nisu izolovane građevine. One su građene zajedno sa podzemnim tunelima, koji ih međusobno povezuju i sa njima čine jednu tehnološku cjelinu. Zato je krajem 2006. godine, u konsultacijama sa Federalnim ministarstvom energije, rudarstva i industrije pripremljen, revidovan i odobren Dopunski rudarski projekat, po kome će se vršiti otkrivanje, sanacija i rekonstrukcija starih podzemnih tunela.
7. Od ranije postoje ulazi u dvije stare tunnelske mreže: jednu predstavlja ulaz u tunel Ravne, a drugu čini ulaz u tunel KTK. Poslije odobravanja Dopunskog rudarskog projekta na oba tunela započeli su sanacioni radovi, kako bi se do aktivne sezone osposobili ne samo za dalja istraživanja, već i za posjete turista.
8. Posebno je interesantan tunel Ravne. U njegovoj dubini, na 263 m i 290 m od ulaza, na dubini 18 m ispod površine zemlje, otkrivena su dva megalitna bloka od sitnozrnog pješčara, na kojima su urezani brojni nepoznati znakovi i simboli. Na tragu smo „Proto-pisma Visoko“, koje može postati prvo najstarije evropsko i svjetsko pismo, ukoliko se ovakvi nalazi u daljim istraživanjima umnože. To je fenomenalna novost i značaj za arheologiju, lingvistiku i evropsku prahistoriju.
9. Fondacija BPS postala je idejni tvorac još jednog drugačijeg, jedinstvenog svoje vrste, arheološkog parka u Evropi - Arheološkog parka „Bosanske kamene kugle“, u Zavidovićima. Sa svojih otkrivenih četrdesetak kamenih kugli, to je općina sa najvećim brojem kamenih kugli različitih dimenzija u Bosni i Hercegovini. Uz pomoć Fondacije Park je osnovan 09. septembra 2006. godine. Stručnjaci i saradnici Fondacije, na čelu sa prof. Ahmedom Bosnićem, već nekoliko godina proučavaju ovaj intrigantan fenomen, za koji zvanična nauka nema odgovora. U sastav ovog Arheološkog Parka ulazit će nalazišta kamenih kugli u Banja Luci (sela Trn i Slatina), Teočaku, Maglaju, Konjicu Srebreniku, Kaknju, Varešu, Zenici, Mostaru, Sanskom Mostu, Olovu, Starom Majdanu, Zavidovićima.....

10. Ovakvi brojni i neočekivani rezultati multidisciplinarnih istraživanja u Fondaciji APBPS pobudili su ogroman interes javnosti, tako da su bosanske piramide Sunca i Mjeseca i grad Visoko primili u prošloj godini preko 200.000 posjetilaca. To otvara sasvim nove perspektive i ekonomskog razvoja, posebno turističke privrede.

Navedeni rezultati u prvoj godini istraživanja stvorili su pravi izazov za naredni period, kako za Fondaciju BPS, tako i za nadležne državne organe i kulturne institucije, koji vode politiku ukupnog razvoja zemlje.

A.-1/2 Zahvalnost

Za ovako uspješne rezultate u realizaciji prošlogodišnjeg programa istraživanja moramo iskazati duboku zahvalnost svima, koji su davali podršku u bilo kom vidu i ukazivali povjerenje Fondaciji Arheološki Park „Bosanska piramida Sunca“, da maksimalno učini na otkrivanju i prezentiranju prahistorijskog kulturnog nasljeđa.

- Istraživanja na bosanskim piramidama Sunca i Mjeseca posjetili su njihove ekselencije mnogi ambasadori zemalja, akreditovani u Bosni i Hercegovini, najviši državni rukovodioci Predsjedništva Bosne i Hercegovine, Predsjedništva Federacije, Vijeća ministara Bosne i Hercegovine, Vlade i ministarstava Federacije, ZE-DO Kantona i Kantona Sarajevo, neki od najviših Velikodostojnika vjerskih zajednica u Bosni i Hercegovini i univerziteta Federacije;
- Posebno tijesna saradnja ostvarena je sa Vladom ZE-DO Kantona, Općinom Visoko i Zavičajnim Muzejom Visoko, koji su ukazivali stalnu podršku u praktičnom ostvarivanju Programa istraživanja;
- Mi dugujemo osobitu zahvalnost našim brojnim sponzorima u zemlji i inostranstvu, bez čije finansijske pomoći i doprinosa realizacija ovako obimnog programa istraživanja ne bi bila moguća;
- Hvala svim volonterima, koji su sa krampom i lopatom pomagali da ugleda svjetlo dana naše jedinstveno prahistorijsko kulturno nasljeđe u Visočkoj dolini;
- Najzad, zahvaljujemo se i svim posjetiocima bosanskih piramida Sunca i Mjeseca, koji su postali oduševljeni i pravi glasnici istine šta su vidjeli u Bosanskoj dolini piramida.

A.-1/3 SADRŽAJ

	strana
A.-1/1 Zaključci	2
A.-1/2 Zahvalnost	4
A.-1/3 Sadržaj	5

B.-1 Radovi u 2006. godini

B.-1/1 Odobrenje za istraživanje	7
B.-1/2 Prvi radovi u 2005. godini i geologija terena	8
B.-1/3 Pločasti kameni obruč piramidalnog oblika uzvišenja Visočica	9
B.-1/4 Ploče na ulaznom platou Bosanske piramide Sunca	10
B.-1/5 Satelitska radarska topografija visoke rezolucije otkrila je tri anomalije ispod površine zemlje	10
B.-1/6 Satelitska analiza termalne inercije Otkrila je četiri vještačke anomalije	11
B.-1/7 Geodetska imaginacija „Bosanske piramide Sunca“	11
B.-1/8 Petogodišnji i jednogodišnji programi razvoja	12
B.-1/9 Prvi petogodišnji plan	12
B.-1/10 Prvi jednogodišnji program istraživanja	12
B.-1/11 Geološka prospekcija i kartiranje bušotina u 2006. godini	13
B.-1/12 Ručni iskop sonde na Bosanskoj piramidi Sunca u 2006. godini	14
B.-1/13 „Izliveni betonski blokovi“ na Bosanskoj piramidi Sunca	15
B.-1/14 Ručni iskop sonde na Bosanskoj piramidi Mjeseca u 2006. godini	16
B.-1/15 Prof. dr Mohamed Ibrahim Aly Ain Shams University, Cairo, Egypt	16
B.-1/16 Arheološka otkrića na području Gornje Vratnice	17
B.-1/17 Javna prezentacija egipatskih eksperata za piramide o rezultatima proučavanja Bosanske doline piramida	18
B.-1/18 Laboratorijska ispitivanja GIT Tuzla	18
B.-1/19 Laboratorijska ispitivanja LGA Bautechnik GmbH	21
B.-1/20 Otkrivanje i rekonstrukcija starih podzemnih tunela	22
B.-1/21 Obnova tunelska mreža KTK	22
B.-1/22 Prospekcija i sanacija tunelske mreže Ravne	23
B.-1/23 Na tragu „Proto-pisma Visoko“; Doprinos brazilskog istraživača Paula Stekela	24

C.-1 Seizmička i georadarska mjerenja

C.-1/1 Mjerenja Instituta za geofiziku Rudarsko-geološkog fakulteta, Beograd Na području uzvišenja Visočica i sela Gornje Vratnice	26
C.-1/2 Snimanje georadarom LGA Bautechnik GmbH 80.000 m ² istraživačke površine u Visočkoj dolini	27
C.-1/3 Djelimično snimanje LGA Georadarom površina zapadne, istočne i južne strane Bosanske piramide Sunca gdje su obustavljeni terenski radovi	28
C.-1/4 Snimanje LGA georadarom površina Sjeverne strane Bosanske piramide Sunca i projektiranje geofizičkih radova za 2007. godinu	28
C.-1/5 Snimanje LGA georadarom Platoa piramide Mjeseca	28
C.-1/6 Snimanje LGA georadarom brda Toprakalia, Dolovi i Gornje Vratnice i dalje projektiranje	29

D.-1 Projekti i Programi za 2007. godinu

D.-1/1	Dopunski rudarski projekat istraživanja, otvaranja i rekonstrukcije starih Podzemnih tunela u Visočkoj dolini	30
D.-1/2	Generalni multidisciplinarni projekat istraživanja „Bosanske doline piramida“ u Visokom, sa tri separatna programa	30
D.-1/3	Generalni projekat arheološkog i pratećih istraživanja, sanacije i konzervacije Zaštićene zone „Historijsko područje – Stari Grad Visoki sa dva separatna Programa/projekta	30
D.-1/4	Izvještaj dostavljen na adrese	31

Skice i slike u Izvještaju

Sl.1	Snimak Bosanske piramide Sunca sa Helikopterom EUFOR-a	32
Sl.2	Slika Visokog i brda Visočica iz turskog doba	32
Sl.3	Satelitska fotografija Bosanske piramide Sunca (dr Amer Smailbegović)	33
Sl.4	Satelit Aster – termalna imaginacija Visočke doline	33
Sl.5	Trodimenzionalna topografska ilustracija Bosanske piramide Sunca (ing. geod. Enver Buza)	34
Sl.6	Aerijalna trodimenzionalna slika Bosanske piramide Sunca	34
Sl.7	Radarssat-1 C-band Image	35
Sl.8	Panchromatic 3 m SPOT Image	35
Sl.9	Istražne sonde u 2006. godini na Bosanskoj piramidi Sunca	36
Sl.10	Istražne sonde u 2006. godini na Bosanskoj piramidi Mjeseca	36
Sl.11	Probna sonda S-5b na Bosanskoj piramidi Sunca	37
Sl.12	Oznaka probne sonde S-5b na Bosanskoj piramidi Sunca	37
Sl.13	Otkriveni kameni blokovi od pješčara na probnoj sondi S-4a	38
Sl.14	Egipatski naučnik dr Aly A. Barakat (Cairo) na sondi S-4c	38
Sl.15	Istražno bušenje na Platou Bosanske piramide Mjeseca	39
Sl.16	Šaht/bunar na Platou Bosanske piramide Mjeseca	39
Sl.17	Otkrivena prva velika popločana stepenica, sonda S-1, na BP Mjeseca	40
Sl.18	Nova lijepo popločana stepenica na sondi S-19, BP Mjeseca	40
Sl.19	Najljepša stepenica otkopana na sondi S-20, BP Mjeseca	41
Sl.20	Otkopani zidić na sondu S-12, BP Mjeseca	41
Sl.21	Brdo Toprakalia, Gornje Vratnice , prije istraživanja	42
Sl.22	Djelimično otkopana prva stepenica na brdu Toprakalia, sa megalitima	42
Sl.23	Kameni monument – „gorostasna krava“, otkriven na području Gornje Vratnice	43
Sl.24	Izrezbarena u kamenu dvostrana ljudska stopa, Gornje Vratnice, Visoko	43
Sl.25	LGA EDH analiza -1, visok sadržaj željeza na sondi S-20	44
Sl.26	LGA ADH analiza – 1, sastav vezivnog sredstva na BP Sunca i BP Mjeseca	45
Sl.27	EDH analiza, probe 1. i 2., postrojenje I.	46
Sl.28	EDH analiza, probe 3. i 4., postrojenje II.	47
Sl.29	EDH analiza, proba 5, postrojenje III	48
Sl.30	Mr.sci. Selim Bešlagić, Git Tuzla, uzima uzorke za ispitivanje	49
Sl.31	Trapezna podgrada za tunel KTK	50
Sl.32	Nepodgrađeni dio tunela KTK	51
Sl.33	Mr.sci. Enver Hasić u podgrađenoj komori K-2 tunela Ravne	51
Sl.34	„Troglavi zmaj“ – figurina nađena u ruševini tunela KTK	52
Sl.35	Nepoznati idol, tunel KTK - rijeka Bosna	52

Sl.36	Projekat sanacije i rekonstrukcije starog podzemnog tunela Ravne	53
Sl.37	Tlocrt megalitnog kamenog bloka K-1, sa nepoznatim znacima i simbolima	54
Sl.38	Vertikalni presjek tunela Ravne preko megalitnog bloka K-1	54
Sl.39	„Rep“ megalit kamenog bloka K-1 sa ugraviranom strelicom	55
Sl.40	Nepoznati podskup simbola na megalitnom bloku K-1	55
Sl.42	Seizmometrijsko mjerenje refrakcije na brdu Toprakalia, Gornja Vratnica, Institut za geofiziku Rudarskog-fakulteta Beograd, Srbija	56
Sl.43	Dopunjeni integrisani model mikrolokacije Gornje Vratnice, Institut za geofiziku Rudarskog fakulteta Beograd, Srbija	56
Sl.44	Snimanje njemačkim LGA georadarom na sondu S-4b, BP Sunca, Visočica	57
Sl.45	Display LGA georadara na sondu S-4a, BP Sunce, Sjeverna strana Visočica	57
Sl.46	Kolci LGA georadara, radi oznaka nehomogenosti pod zemljom Izvještaj LGA 12. februar 2007.	58
Sl.47	Markirane nehomogenosti u mjernom području 2, Sjeverna strana Visočice Izvještaj LGA 12. februar 2007.	58
Sl.48	Mjerni radargram LGA uzduž linije 21	59
Sl.49	Mjerni radargram uzduž linije 22	59
Sl.50	Mjerni radargram uzduž linije 23	59
Sl.51	Skica Platoa Bosanske piramide Mjeseca sa bušotinama i sondama	60
Sl.52	Zajedničko ime Toprakalia za dva brda	61
Sl.53	Prikaz na display-u ogromne anomalije na brdu Toprakalia	61

B.-1 Izvršenje plana radova u 2006 godini u funkciji arheoloških istraživanja

B.-1/1 Odobrenje za istraživanje

Na osnovu člana 14 stav 1. Zakona o kantonalnim ministarstvima i drugim tijelima kantonalne uprave („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, br.15/4) i člana 27. Zakona o zaštiti kulturne baštine Zeničko-dobojskog kantona („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, broj 2/00), a u vezi sa članom 10 Zakona o muzejskoj djelatnosti („Službene novine Zeničko-dobojskog kantona“, Br.15,03), ministar Ministarstva za obrazovanje, nauku, kulturu i sport dao je „**Odobrenje**“ za sistematsko arheološko istraživanje na Visočici u periodu od 14.04. 2006 do 31.10.2006. godine na lokaciji zaštićene zone prostornog obuhvata Starog Grada „Visoki“, a sve prema dostavljenom Programu geološko-arheoloških istražnih radova, tačka 6.5, strana 15. i 16.

Ministarstvo je u postupku izdavanja odobrenja dobilo mišljenje/saglasnost Zavoda za zaštitu spomenika broj: 07-40-4-042-3/06 od 23.03.2006. godine.

Ministarstvo je posebno istaklo: „Ukoliko se u toku istraživačkih radova sondiranja naiđe na zidane strukture, fragmente keramike ili predmete utilitarne prirode, kao i osteoloških nalaza za koje se može utvrditi da imaju svojstvo dobra kulturnog nasljeđa, neophodno je radove obustaviti i o tome obavijestiti Zavod za zaštitu spomenika u cilju opservacije i eventualnih intervencija zaštitnog karaktera i izrade arheološko-tehničke dokumentacije.“

Na Sl.1 pokazana je Bosanska piramida Sunca – uzvišenje Visočica, snimljena u junu 2006. iz helikoptera EUFOR-a, a na Sl.2 ista piramida, kako se nadvila nad gradom, sa jednog crteža iz turskog doba.

B.-1/2 Prvi radovi u 2005. godini i geologija terena

Hipoteza Semira Osmanagića da su brda Visočica i Plješivica ustvari prahistorijske piramide, objavljena je u javnosti Bosne i Hercegovine aprila 2005 godine, prilikom njegovog obilaska vrha Visočice u društvu sa direktorom Zavičajnog muzeja Visoko prof. Senadom Hodovićem i Bojanom Zečevićem. Za dokazivanje takve monumentalne hipoteze o prvoj evropskoj piramidi Autor je postavio niz logičkih naučnih koraka (Semir Osmanagić: *Bosanska dolina piramida, MAUNA-Fe Publishing, 2006., str. 31*)

Prvo, hipoteza;

Drugo, naučno dokazivanje;

Treće, provjerljivost i verifikacija naučnih dokaza.

Maj, juni i juli 2005., proveden je u pripremi i osiguravanju svih potrebnih dozvola i saglasnosti da se započne sa prvim sondažnim bušenjima na platou brda Visočica, koji je nazvan, i sada daleko poznat u svijetu, kao „**Bosanska piramida Sunca**“.

Polovinom avgusta 2005. započela je prva faza naučnog dokazivanja hipoteze, uz pomoć plićih istražnih bušenja sa vađenjem jezgra na platou piramide Sunca i većih sondažnih bunara. Ukupno je izbušeno 6 (šest) istražnih bušotina sa zbirnom dubinom od 40 m. Sa ovim bušenjima potvrđeno je da je ulazni plato najvjerojatnije popločan sa obrađenim pločama pješčara. To se vidjelo na samom početku ulaznog portala i na bušotinama B-5 i B-6, ali na različitim dubinama.

Dumenzije sondažnog bunara SB-1 bile su 2,00 x 9,00 m, sondažnog bunara SB-2 bile su 2,50 x 5,00 m, a sondažnog bunara SB-3 bile su 2,50 x 6,00 m. Kasnije se ovaj bunar proširio na 9,30 x 9,80 m. Kopalo se sa krampom i lopatom do dubine 2,40 m. Nikakvi stećci nisu pronađeni, kao što su neki arheolozi iz ranijeg perioda tvrdili da postoje.

Utvrđeno je niz anomalija u strukturi uzoraka iz bušotina, koje su ukazivale da dobijena jezgra stjenovitog materijala, ne mogu prirodno pripadati ovom sedimentnom terenu. Između ostalih:

- U bušotini No 3. , na dubini od 2.10 m otkriven je uzorak „betonskog kamena“. Riječ je o kamenom bloku breče, sastavljenom od prirodnih materijala, od kojeg su građeni zidovi piramide.

- U bušotini No 4. na dubinama između 2,20 i 4,40 m, na više mjesta, u jezgru je utvrđen smeđi uglačani kamen. Glačanje u ovom slučaju moglo je biti samo djelo ljudske ruke.

Geolog Fondacije Nadžija Nukić izvela je nekoliko zaključaka u svom Geološkom izvještaju, napravljenom po završetku radova na terenu 2005. godine (Izvještaj se nalazi na web stranici Fondacije: www.piramidasunca.ba):

- Brdo Visočica u cjelini ima pravilan piramidalni geometrijski oblik, izuzev erodiranog dijela na južnoj i zapadnoj strani piramide. Svi prirodni materijali na području Visočke doline pripadaju sedimentnim kastičnim stijenkama, koje se nisu mogle taložiti u pravilnom geometrijskom obliku;
- Grubim otkopavanjem ukazale su se određene konture, za koje se može reći da posjeduju određenu geometriju. Čišćenjem otkrivenih blokova u sondažnim bunarima špartlom i metlicom, moglo se vidjeti da su blokovi slagani jedan na drugi, s tim da je onaj koji se nalazio iznad smaknut prema unutra, ali su poredani kao cigle pri gradnji objekata;

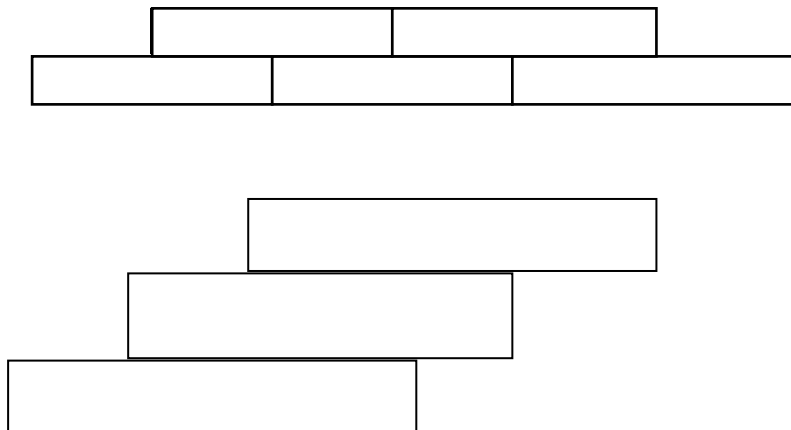
- Blokovi, koji su bili prekriveni mahovinom, bili su čitavi i neoštećeni. Takva dva bloka otkrivena su ispod sondažnog bunara, gdje se jasno vide njihove ravne strane i mjesto njihovog spajanja;
- Na lokaciji drugog sondažnog bunara konstatovana je pojava ploča od dolomita i pješčara, koje su pravilno raspoređene u istom nivou po cijeloj dužini sondažnog bunara. Na dubini 1,70 m izvađena je ploča pješčara na kojoj se jasno vide **koncentrični krugovi**.

B.-1/3 Pločasti kameni obruč piramidalnog oblika uzvišenja Visočica

Penjući se od lokacije sondažnog bunara SB-1 ka vrhu "Visočice" utvrđeno je da se nakon određene dužine penjanja pod istim konstantnim uglom dolazi na jedan zaravnjen plato, širine cca 2,5 m, da bi nakon toga ponovno bio uspon, pa opet plato i sve tako prema vrhu "Visočice".

Idući od platoa Visočice na njoj zapadnoj strani, koji se nalazi na koti cca +700, prema usponu, humus zemlje do kamenitog tla smanjuje se postepeno od cca 0,5 m ka 0,2 m, što se moglo utvrditi probijanjem rudarskog štapa kroz zemlju, idući okolo vrha uzvišenja. Koliki je taj kameni obruč i kako je izgrađen, to tek treba utvrditi. Na takvom tlu može da raste samo sitno rijetko žbunje.

Grubim otkopavanjem (kramp i lopata) u sondažna dva bunara ukazale su se određene konture, za koje se može reći da imaju vidljivu geometriju. **Čišćenjem blokova špartlom i metlicom** utvrđeno je da su blokovi slagani jedan na drugi, s tim da je onaj koji se nalazio iznad smaknut prema unutra, ali su poredani kao cigle pri gradnji objekata.

Granice između blokova nisu jasno vidljive u smislu ravne površine, jer kameni sloj pod čestim promjenljivim uticajem mraza i atmosferilija blizu površine puca i raspada se. Pošto je sloj humusa jako male moćnosti nije u mogućnosti da zaštiti površinski kameniti sloj Interesantna je pojava da na blokovima koji su bili prekriveni mahovinom, kameni blok je čitav i neoštećen. Takva dva bloka su otkrivena ispod sondažnog bunara SB-1, gdje su se jasno vidjele ravne strane ta dva bloka i mjesto njihovog spajanja.

Daljnijim detaljnijim čišćenjem spoja između dva bloka, na mjestu gdje je humus ušao dublje, otkriveno je da je taj blok ispod bio obrađen i bio ravne glatke površine.

Dimenzije otkrivenog dijela boka piramide bile su cca 2,00 x 12,0 m.

B.-1/4 Ploče na ulaznom platou Bosanske piramide Sunca

Prilikom prvih istražnih radova utvrđeno je da se na ovom dijelu ploče pješčara nalaze na samoj površini terena.

Vjerovatno ne znajući o kakvom se objektu radi, vlasnik imanja na Platou je za svoje potrebe sa bagerom skinuo tanak sloj humusa i poravnao teren na ulazu u Plato. Sa humusom je otkrio kamene ploče, vadio ih i prebacivao na jednu gomilu. Iz razgovora sa vlasnikom dobijena je informacija da su kamene ploče od pješčara bile poredane jedna do druge, ali se ne sjeća, gdje je koja bila.

Vizuelno se može utvrditi da su ploče djelo ljudskih ruku, što znači iz bloka izvađene i izrezane u dimenzije, koje su nekim graditeljima bile potrebne.. Nažalost bager je većinu tih ploča polomio, ali one koje su ostale neoštećene pravilnih su ivica i iste debljine.

Ploče, koje su sačuvale svoj oblik, bilo bi potrebno na neki način zaštititi, ne od utjecaja atmosferilija, nego od mehaničkih oštećenja, tako da bi se u kasnijoj rekonstrukciji te ploče vratile na njihova prvobitna mjesta. Trebalo bi svaku ploču izmjeriti, (dužinu, širinu, debljinu) označiti i kompjuterski pokušati simulirati njihov raspored, ukoliko to vlasnik dozvoli i nastavi se istraživanje na zaštićenoj zoni.

B.-1/5 Satelitska radarska topografija visoke rezolucije otkrila je tri anomalije ispod površine zemlje

Vrlo ozbiljan, pionirski i kompleksan naučno-istraživačku poduhvat krajem 2005. godine izveli su američki geofizičari dr Amer Smailbegović/Sean Anklam u satelitskoj imaginaciji i radarskoj topografiji područja „Bosanske piramide Sunca“. Data je satelitska karta terena i topografska razmjera 1 : 5000, sa obje vrste topografskih projekcija (UTM/Geografska). Potrebne topografske podloge osigurao je Geodetski zavod u Sarajevu. Topografske karte 1 : 50000, koje su pripremljene za mirovne operacije u Bosni i Hercegovini i orto-rektificirane zračne snimke razlučivosti 0,8m, koji su snimani 1995, 1999, 2001 i 2003 inkorporirani su u finalnu terensku bazu sa nivoom preciznosti dp +/- 1m. Ovi podaci su iz javnog domena i dostupni istraživačkim institucijama.

Korišćeno je više satelitskih sistema i to:

- RADARSAT, satelitski sistem kanadske produkcije;
- Hyperion, američki (NASA) hiperspektralni satelitski sistem;
- LANDAT-ETM i ASTER, američki (NASA) sateliti namijenjeni za geološka osmatranja, koji simultano snimaju teren u par talasnih dužina u vidljivom, infracrvenom i termalnom dijelu elektromagnetskog spektruma;
- Orbview/IKONOS/Quickbird, komercijalni osmatrački sateliti;
- SHUTTLE RADAR TOPOGRAPHY MISSION (SRTM); projekt NASA uz korišćenje Space Shuttle kao platformu za radarsku interferometriju.

Na osnovu ovakve savremene višedimenzionalne satelitske opreme i metoda, koje su autori koristili, oni su u svojoj Analizi napisali:

„ Koristeći digitalnu topografsku mrežu i orto-rektificiranu zračnu sliku, gdje svaki slikovni element (piksel) sadrži geografske koordinate i nadmorske visine, napravljena je bazna podloga terena, na koju se lako dodaju informacije sa satelitskih sistema. Na ovu postojeću trodimenzionalnu mrežu prvo smo dodali satelitske snimke razlučivosti od 30m i smanjili uticaj vegetacijskog pokrivača (digitalno smo oduzeli sve što je nalik vegetaciji), što nam je dalo dobar pregled lokalne topografije., bez „omekšavajućeg“ utjecaja koju vegetacija čini nad terenom. Na ovu mrežu smo dodali radarske podatke razlučivosti 10m. Radarski zrak

5,6m talasne dužine u stanju je probiti određeni nivo površine (barem par centimetara) u suhim vremenskim uslovima.

Radarski satelitski podaci, prikupljeni nad Bosnom i Hercegovinom, podudarali su se sa izrazito suhim avgustom i septembrom 2003, tako da su radarski podaci bili detaljniji nego što je očekivano. Analiza radarskih podataka pokazala je dvije izrazito ravne i trouglaste površine nad sjevernom i istočnom stranom Visočice, te zapadnom i južnom stranom Plješivice. Uočena je i **treća slična anomalija**, jugoistočno, odnosno južno od Visočice i Plješivice, **koja možda predstavlja treću piramidu**. Sve tri strukture imaju jasno oblikovane strane i zaravnjene platoe na vrhu“.

Na Sl. 3 prikazana je satelitska imaginacija i radarska topografija „Bosanske piramide Sunca“ pripremljena od dr Amera Smailbegovića / Sean Anklama iz decembra 2005. Na njoj se vide jako istaknute dvije trouglaste strane i dvije druge djelimično erodirane. Osim ove dr Smailbegović je napravio više prekrasnih kolor fotografija od različitih satelita šireg regiona Visočke dolina, tako da je njegov stvaralački istraživački rad postao dobra osnova za ocjenu perspektivnosti istraživanja i dokazivanja fenomena bosanskih piramida.

B.-1/6 Satelitska analiza termalne inercije otkrila je četiri vještačke anomalije

Satelitska analiza termalne inercije potvrdila je postojanje četiri kamene građevine ispod površine u Visočkoj dolini (Sl.4). Analizirani su javno dostupni podaci sa instrumentima ASTER na satelitu Terra, koji je u Zemljinoj orbiti od 1999. godine, kao vid kooperacije američke NASE i Japanske vlade. Izveden je nesumnjiv zaključak da su brda Visočica (Bosanska piramida Sunca), Plješivica (Bosanska piramida Mjeseca) i još dva uzvišenja jasne toplotne anomalije, koje se hlade brže od okoline, što se može očekivati od kolosalnih vještačkih struktura. U njima su prisutni materijali manje gustoće, veće poroznosti, te unutrašnje šupljine i prolazi, što sve utiče na ubrzani gubitak topline. Na osnovu tih analiza (Sl.7 i Sl.8) otkriveni su anomalni lineamenti, koji označavaju podzemne strukture ili artefakte. Indikativno je da su sve četiri piramidalne strukture orijentirane prema stranama svijeta, što je karakteristika za gradnju piramida.

B.-1/7 Geodetska imaginacija „Bosanske piramide Sunca“

Izvanredna trodimenzionalna topografska slika Bosanske piramide Sunca Envera Buze iz Geodetskog zavoda BiH (Sl.5), podudara se u svojoj osnovi sa trouglom Sjeverne strane piramide, date na satelitskoj imaginaciji dr Amera Smailbegovića (3). Kao važnu novost, dr Smailbegović je došao, takođe, u svojim istraživanjima do zaključka o postojanju **tri piramide**, koje čine na površini u tlocrtu pravi jednakostranični trougao (Sl.4). Ovaj trougao, nezavisno od Semira Osmanagića i Amera Smailbegovića, izmjerili su stručnjaci službe Mjerništva općine Visoko i dokazali tačnost hipoteza Smailbegovića i Osmanagića u ovom pogledu.

Precizna topografska mreža za ovaj nacrt razmjere 1 : 1000 dobijena je od Envera Buze, ing.geod., iz Geodetskog Zavoda BiH. Njegova geodetska trodimenzionalna imaginacija, sastavljena od tačnih, satelitskih podataka (jps), djeluje istinski uvjerljivo za trougao Sjevernog zida piramide. To je bio jedan od najvažnijih **realnih dokaza** o postojanju Bosanske piramide Sunca, prije dokaza koji su došli sa otkopavanja mnogobrojnih sondi.

Sve ovo začuđujuće djeluje u pogledu matematičkih i drugih znanja o planetarnom prostoru starih graditelja piramida.

B.- 1/8 Petogodišnji i jednogodišnji programi razvoja

Na osnovu hipoteze, koja se počinje dokazivati sa terenskim radovima u „Bosanskoj dolini piramida, zatim fizički utvrđenih geoloških anomalija ispod površine zemlje i naročito satelitskim snimanjima iznad zemlje, u zimskom periodu 2005./2006. izvršene su obimne pripreme za nastavak istraživačkih aktivnosti za 2006. godinu. Formirana je i registrirana na državnom nivou za područje čitave Bosne i Hercegovine Fondacija Arheološki Park „Bosanska piramida Sunca“ (skraćeno. Fondacija AP BPS), kao neprofitna, nevladina i nepolitička organizacija za otkrivanje i zaštitu kulturnog nasljeđa., sada, u prvom redu otkrivanje piramidalnog kompleksa u Visočkoj dolini.

Među svojim prvim koracima Fondacija AP BPS je usvojila svoj Prvi petogodišnji plan (I), a zatim razradila i prihvatila Program geološko-arheoloških istražnih radova na brdu Visočica „Bosanska piramida Sunca“ u Visokom (II).

B.-1/9 Prvi petogodišnji plan

U Petogodišnjem planu istraživanja za period 01.01.2006. – 31.12.2010. opisani su hipoteza o piramidama, ko je investitor, izvor finansiranja, status Fondacije i faze istraživačke djelatnosti za 2006., 2007., 2008., 2009. i 2010. godine.

Medju najvažnije zadatke za 2006. godinu predvidjeno je: obaviti zakonske i organizacione pripreme, formirati tri projektna tima koji će započeti proces ekskavacije i restauracije:

- a) monumentalnog popločanog platoa na četiri sekcije 20 metara x 40 metara;
- b) zidova piramide na šest sekcija sa sve četiri strane svijeta u širini 20 metara x 50 metara;
- c) mapiranje podzemnog kompleksa tunela i prostorija.

Petogodišnji plan istraživanja može se u cjelini pročitati na web stranici Fondacije AP BPS: www.piramidasunca.ba

B.-1/10 Prvi jednogodišnji program istraživanja

Program geološko-arheoloških istražnih radova na brdu Visočica „Bosanska piramida Sunca“ u Visokom izradila je grupa autora:

- Nadžija Nukić, dipl.ing. geologije, Sarajevo, BiH
- Sead Pilav, dipl. arheolog, Jonkoping, Švedska
- Silvana Čobanov, dipl. arheolog, Sarajevo, BiH

Ovaj Program su odobrili:

- Mirzet Omanović, dipl.ing. geodezije, Visoko, BiH
- Dr. sci. Stjepan Ćorić, Austrijsko Geološko Društvo, Beč, Austrija
- Dr. sci. Sead Spužić, South Australian University, Athelstone, Australia
- Ibrica Repisti, dipl. ing. geologije, Kotor, Crna Gora

U sadržaju Programa navedeni su: Cilj istraživanja; Prikaz i analiza rezultata ranijih istraživanja i zaključaka o stepenu istraženosti terena; Bitni problemi koje istraživanje treba riješiti; Konceptija i metodologija istraživanja; Vrste i obim istražnih radova; Predmjer istraživanja i ispitivanja; Mjere higijensko-tehničke zaštite pri izvođenju istražnih radova; Rezime sa zaključnom ocjenom. U prilogu je data Situacija područja sa projektovanim istražnim radovima.

Cilj istraživanja definiran je samo u jednoj rečenici: Program istraživanja ima za cilj da se definiše način gradnje samog objekta (piramida tunela)

Ovim Programom predviđeno je da se izvedu sljedeći istražni radovi:

1. Istražno bušenje;
2. Ručni iskop sondažnih bunara;
3. Mineraloško-petrografska i paleontološka ispitivanja na uzorcima stijena;
4. Speleološka ispitivanja;
5. Arheološka ispitivanja

U ovom programu nisu bila uključena dva veoma važna sadržaja, koja su obavljena van Programa, a to su:

- rad u tunelu Ravne, sa njegovim topografskim mapiranjem, prospekcijom i otkrivanjem neizmerno vrijednih arheoloških artefakata (nap.: ovaj rad je bio planiran u Petogodišnjem programu razvoja)
- primjena geofizičkih mjerenja, posebno sa najsavremenijim evropskim georadarom LGA Bautechnik iz Nuernberga Njemačka.

U ovom Programu su bila uključena speleološka ispitivanja, koja su se pokazala kao potpuno suvišna za tunele i nisu izvršena. Nisu vršena ni paleontološka ispitivanja, a planirana mineraloško-petrografska ispitivanja uzoraka sa bušotina uopće nisu vršena, iako su trebala da se provedu, zajedno sa nekim drugim fizičko-mehaničkim i hemijskim parametrima ispitivanja uzoraka stijena. Očekivalo se završavanje planiranih bušenja. Sada su ti uzorci od odgovornog geologa dr Enesa Ramovića pripremljeni za laboratorijska ispitivanja.

Van Programa su obavljena određena namjenska ispitivanja na nekoliko uzoraka, uzetih sa otkopanih kamenih blokova i ploča, koja su dala izvanredno korisne rezultate (Izveštaj Građevinskog instituta Tuzla: www.piramidasunca.ba)

Isto tako, van Programa su izvršena vrlo korisna agropedološka ispitivanja tla od strane Federalnog zavoda za agropedologiju, kako bi se utvrdio proces geneze kod nastajanja zemljišta, odnosno dokazala autentičnost njihovog nastanka na licu mjesta „in situ“. (Izveštaj Federalnog. Zavoda za agropedologiju: www.piramidasunca.ba)

Iskustvo ovog prvog programiranja delikatnih istraživanja potpuno nepoznatog piramidalnog kompleksa, bilo je prava škola za one koji su željni novog znanja i potrebe da se u daljem programiranju školski pristup upotpunjava sa novim otkrićima.

Pravac glavnog usmjeravanja u istraživanju, na otkopavanju mnogobrojnih sonde na Bosanskoj piramidi Sunca i piramidi Mjeseca, pokazao se u dosadašnjoj **površinskoj fazi** dragocjenim i nezamjenljivim. Na tom planu postignuti su izvanredni rezultati.

B.-11 Geološka prospekcija i kartiranje bušotina u 2006. godini

Kao pravni subjekt i nosilac istraživanja, pored entuzijazma, Fondacija mora da primjenjuje obavezan proces izvođenja detaljnih i sistematskih istraživanja u skladu sa stručno-naučnim i zakonskim obavezama. Da je bilo više finansijskih sredstava, rezultati bi bili još potpuniji.

U ljetnom periodu prošle godine izvršena je preliminarna geološka prospekcija i bliže upoznavanje terena Visočice i Plješevice, radi lociranja probnih sonde i njihovog usmjeravanja u otkopavanju od strane geološke službe Fondacije. Vršeno je djelimično geološko kartiranje terena i kartiranje pojedinih istražnih sonde.

Tokom jeseni vršeno je praćenje stanja padina, na kojima se nalaze kameni megaliti na Visočici. Ovo praćenje vršeno je geodetskim mjerenjima i geološkom analizom stabilnosti

ovih padina. Utvrđeno je da nema nikakvih pomjeranja megalita, što potvrđuje zaključak da su ovi megaliti i padine stabilni. U cilju dalje uspješne zaštite padina i kosina na istražnim sondama na Visočici, izvršeno je dodatno regulisanje kosina padina i ivica istražnih sondi i provedena izrada drenažnih kanala za odvod atmosfere vode, koje dopiru u zonu pojedinih sondi. One se kanalisano odvede u niži nivo padine na bezbjedno mjesto, čime se smanjuje negativan uticaj površinskih voda na sonde.

Početak septembra započelo je stalno praćenje i kartiranje bušotina na Platou Plješivice, koje je trajalo sve do kraja 2006. godine. Kartiranje jezgra bušotina vršeno je svakih nekoliko dana, kada su bušaći izvršili bušenja u obimu 10 – 15 – 20 m. Istovremeno sa kartiranjem vršeno je i uzorkovanje svih litoloških promjena, u jezgru, koje će biti kasnije laboratorijski ispitivano i analizirano sa gledišta mineraloško-petrografskog sastava i strukture uzorkovane stijene. Svi uzorci su propisno označeni i čuvaju se u skladu sa utvrđenim propisima do odnošenja u laboratoriju. Do sada su izbušene i kartirane sljedeće bušotine na Platou piramide Mjeseca:

- Bušotina BP-1 završeno kartiranje do 45,2 m, na dubini, na kojoj je obustavljeno bušenje;
- Bušotina BP-2 završeno kartiranje do dubine 17,0 m;
- Bušotina BP-3 završeno bušenje do 200,0 m i kartiranje do 186,0 m (Sl.15);
- Još su izrađene plitke bušotine BP-4 i BP-5 nasuho, jer je zbog zime i vrlo lošeg Puta do Platou Plješivice bio onemogućen dovod vode cisternom do bušilice.

U toku je izrada izvještaja za svaku pojedinu bušotinu. Završetak ovih izvještaja uslovljen je mineraloško-petrografskim i drugim ispitivanjima uzoraka jezgra. Sva jezgra odlagana su u 32 sanduka. U svakom sanduku odlagano je 8,0 m jezgra u intervalima od po 1,0 m dužine. To je ogromna količina materijala, čija težina prelazi 3.000 kg.

Zatražene su pismene ponude za različite vrste ispitivanja. To su mineraloško-petrografske, sedimentološke, rentgenske, diferencijalno-termičke i termogravimetrijske analize praha stijena, zatim analize starosti primjenom metoda radioaktivnih izotopa ugljenika, kiseonika, kalijum – argona, rubidijum – stroncijuma, zatim mikro i makro paleontološke analize, hemijske analize, geohemijske i druge analize, pored fizičko-mehaničkih i geomehaničkih analiza, koje će se vršiti za potrebe arheoloških i drugih ispitivanja. Ponude nisu dobijene sa teritorije Bosne i Hercegovine. Za najveći broj tih analiza ispitivanja bi trebalo vršiti u inostranstvu.

U julu mjesecu 2006. završena je izrada Programa geoloških istražnih radova na piramidi Mjeseca, koji se provodi zavisno od finansijskih sredstava.

B.-1/12 Ručni iskop sondi na Bosanskoj piramidi Sunca u 2006. godini

Najveća i najvažnija aktivnost Fondacije u 2006. godini bila je na sistematskom otkopavanju istražnih sondi na obadva lokaliteta: Bosanskoj piramidi Sunca i Piramidi Mjeseca. Ukupno je rađeno na 17 sondi na piramidi Sunca, zasnovanih u prvom polugodištu 2006 i 22 sonde u drugom polugodištu na piramidi Mjeseca.

Na Sl.9 pokazan je raspored probnih sondi na Bosanskoj piramidi Sunca, a na Sl. 10. raspored probnih sondi na piramidi Mjeseca. Sonde su bile vrlo različitih dimenzija iskopavanja. U početku su bile dimenzija cca 2,5 m x 5,0 m, da bi se širile, ukoliko bi se naišlo na kamene ploče, ili velike kamene blokove.

Tako se sonda No 4A, na piramidi Sunca, proširila na 5,0 m po pružanju i 20 m po padu piramide, otkrivši divnu uglačanu betoniranu površinu (Sl.13). Tokom hiljada godina postojanja, uslijed različitih geoloških i tektonskih pomjeranja, kao i djelovanja vlage i

atmosferilija, djelovanjem fizičkih sila iznutra i iz vana, ta čvrsta betonirana površina popucala.

Takva ista i još veća otkopana i ispucala betonska površina vidi se na Sl.11, koju predstavlja probna sonda S-5B. Obadvije su sonde pravilno ograđene i obilježene (Sl.12).. Jedna od druge je udaljena po pružanju Sjeverne strane piramide cca 80 m. I obje imaju iste gornje izglačane betonske površine. Čim ih je ugledao egipatski naučnik dr Aly Abdulah Barakat, koji je odgovoran za geologiju materijala regije piramida u Gizi, Egipat, rekao je prof. dr Murisu Osmanagiću, da su ove betonske površine, cca 1,0 m ispod površine, bile u prvobitnom stanju jedna cjelina, a da su tokom vremena, djelovanjem različitih fizičkih faktora, ispucale. One su bile dobro izglačane, da odbijaju sunčeve zrake, tako da se bljesak Sunca sa piramide daleko vidio.

Između sondi 4A i 5B otkopana je sonda S-4C, na kojoj su otkriveni ogromni kameni megalitni blokovi od breče. Oni su pravilno, pravougaono, geometrijski oblikovani, iste debljine od 0,5 m, dužine 2,5 – 3, 0 m i širine cca 1,0 m. Na Sl. 14 vidimo dr Aly A. Barakata kako razgleda ove megalitne blokove krajem aprila 2006.

Ovo su bili prvi opipljivi terenski dokazi o tačnosti hipoteze Semira Osmanagića, koji su unijeli veliki optimizam u sudionike otkopavanja. Postajalo je očigledno da je uzvišenje Visočica jedna ogromna kamena struktura piramidalnog oblika i da sa pravom nosi ime Bosanskapiramida Sunca. Dalja iskopavanja su bila sve brojnija i uzbudljivija. Ona su, u narednih šest mjeseci na svjetlo dana izbacila stotine takvih nepobitnih dokaza.

Na piramidi Mjeseca sonda No 1, širila se od početnih nekoliko metara, na oko 85m dužine, otkrivajući više stepenica sa različitim debljinama i dimenzijama izrezanih kamenih pravougaonika.

Nova otkrića postavljala su nova pitanja. Kamene blokovi od breče bili su teški 10 do 15 tona. Odmah se postavilo fundamentalno pitanje: odakle su i kako transportirani na ovu lokaciju, takvi ogromni megaliti ?

Odgovor je došao ubrzo.

B.-1/13 „ Izliveni betonski blokovi“ na Piramidi Sunca

Na poziv Fondacije AP BPS egipatska vlada poslala je svog uglednog istraživača, doktora geoloških nauka **dr Ali A, Barakat iz EMRA-e, Cairo** (The Egyptian Mineral Resource Authority), da pruži tehničku pomoć bosanskim istraživačima piramida. On je proveo dva mjeseca (maj, juni 2006) na proučavanju čitavog istražnog područja „Bosanske doline piramida“

Odmah čim je došao sa puta, dr Baraket je krenuo u zoru 28. aprila 2006., u pratnji prof. dr Murisa Osmanagića, na piramidu Sunca i najviše se zadržao na sondi S-4C. Poslije pažljivog razgledanja sa svih strana i kuckanja površina megalitnih blokova od breče, sa svojim malim čekićem, on je tiho rekao.

„Ovo su izliveni betonski blokovi, slični onima na egipatskim piramidama u Gizi“ B.-1/14 Ručni iskop sonde na Piramidi Mjeseca u 2006. godini.

Na Sl.10 pokazano je uzvišenje Plješivica – Piramida Mjeseca, sa lokacijama istražnih sonde u 2006. godini.

Prvu i najvažniju, temeljnu sondu Piramide Mjeseca, otkrila su djeca iz sela sa podnožja piramide. Po ugledu na starije mještane i svoje očeve, ta školska djeca su počela sama da traže kamene ploče ispod površine zemlje. I pronašli su ih odmah iznad svojih kuća krajem maja 2006. godine. To je bio početak procesa otkrivanja veličanstvenih stepenica na piramidi Mjeseca.

Na Sl.17 snimljen je početak otkopavanja velike stepenice sa sondom S-1, sačinjene od tri sloja jedan iznad drugog, dizajniranih i spojenih ploča od pješčara. Ova se sonda stalno proširivala po pružanju i u dubinu brda, tako da je dostigla otkopanu dužinu od cca 80 m. Ona je djelovala jako impresivno na posjetioce. Još impresivnije će biti ako se ova stepenica produži sa otkopavanjem na lijevo, još par stotina metara, opasujući tako temelj piramide.

Na Sl.18 pokazana je otkopana lijepo popločana stepenica od većih kamenih ploča,

Na Sl.19 fotografirana je najljepša otkrivena stepenica na piramidi Sunca, sa sondom S-20. Vide se veliki i debeli precizno pravougaono oformljeni i spojeni kameni blokovi/ploče od pješčara. Pred ljepotom ove stepenice staje dah i svaka sumnja, da je piramida Mjeseca djelo prirode, postaje neodrživa. Važno je produžiti otkopavanje ove sonde dalje prema unutrašnjosti piramide.

Na Sl.20 prikazan je otkopani zidić sa lijeve strane malo iznad sonde S-1, sa sondom S-12. Na njegovom otkopavanju posebno je dugo i pažljivo radila grčki arheolog Nanci Gallou u ljetnim mjesecima 2006. Za ovaj zidić svi arheolozi i geolozi sa strane, koji su posjećivali piramidu Sunca, bili su jednodušni da je ovaj zidić morao biti djelo ljudskih ruku.

Na Sl.16 pokazan je izrađeni šaht/bunar na platou piramide Mjeseca. dimenzija 1,2 x 1,5 m. Izrađen je ručno do 5,0 m dubine kroz slojeve lijepo naslaganih, tvrdih ploča od pješčara, različite debljine, sa određenim tankim proslojcima glinovitih naslaga, sa čime se postiže nepropusna struktura. Ovaj bunar je počeo da kopa mještanin tražeći vodu. Morao je odustati od svoje nakane radi tvrdih debelih kamenih ploča, na koje je nailazio. Poslije pet metara dubine odlučeno je da se sa bušilicom nastavi bušenje na dnu bunara daljih 20 m., što je i učinjeno. Jezgro bušotine je pokazalo da su kamene ploče od pješčara bile zastupljene tokom čitavog bušenja. Time se po prvi put došlo do podatka da su na nekoj lokaciji naslagane kamene ploče tako moćne. Zato se na ovom području mora nastaviti dalje sa istraživanjem i utvrditi dokle se one prostiru.

B.-1/15 Prof. dr Mohamed Ibrahim Aly, Ain Shams University, Cairo, Egypt:

Poslije višednevnog studijskog boravka u Visokom, sredinom septembra 2006, profesor egiptologije, na prestižnom Ain Shams, University, Cairo i bivši direktor piramidalnog kompleksa Sakhara, Mohamed Ibrahim Aly, izjavio je (Fena, 13. septembar 2006):

„Sasvim je normalno da ovako veliki projekt ima i svojih oponenta. Stručnjaci ali i svi ostali moraju shvatiti da nisu sve piramide u svijetu iste. Nisu ih gradili isti ljudi, njihove namjene su drugačije a i materijali od kojih su pravljene su potpuno različiti. Ne razumijem stručnjake koji osporavaju hipotezu bez validnih argumenata protiv.

Dokazi kojima sada raspolažemo o postojanju piramidalnog kompleksa u Visokom su više nego dovoljni da se istraživanje nastavi. Timovi Fondacije ne smiju odustati ni po koju cijenu. Na pravom su putu. Svakodnevnim radom i profesionalnim, naučnim pristupom oni potvrđuju definiciju nauke. Nauka je stalna borba i zasniva se na dokazima. Bosanska dolina piramida je fenomen vrijedan istraživanja“, rekao je dr Aly, te istakao neophodnost osnivanja instituta za arheologiju u BiH.

B.-1/16 Arheološka otkrića na području Gornje Vratnice

Brdo Toprakalia (Sl.21) u selu Gornje Vratnice na izgled je obično brdo. Sprijeda, sa zapadne strane je polukružnog oblika, prečnika cca 140 m, sa niskom obraslom travom i

ponekim žbunom. Na njemu nema šume, kao na okolnim brdima. Vidljive su četiri uske travnate stepenice koje opasuju brdo. Zimi sesnijeg brzo otopi nanjemu za razliku od ostalih brda.. Mještani su sa njegovih ivica povadili dosta velikih kamenih ploča za gradnju kuća. To su bile neke indikacije za nas, ukazujući da to nije obično brdo.

Slično kao na Plješivici, školska djeca su bila prva, koja su počela da traže kamene ploče ispod površine na brdu Toprakalia, u selu Gornje Vratnice (Sl.21). Na bazi njihovih nekoliko djelimično otkopanih ploča odlučeno je da se otkopavanje na tim mjestima proširi i poveže, kako bi se vidjelo da li postoji nešto ozbiljnije za projekat arheološkog istraživanja i zatim zatražiti odobrenje za takav projekat.

U prvoj polovini jula 2006 uspjela se da otkopa jedna od gornjih stepenica cca 30 m ispod vrha brda u dužini po obimu brda od cca 40 m i u dubini od 1,5 do 2,0 m i isto toliko ispod površine zemlje. Pokazali su se lijepo modelirani kamene blokovi romboidnih oblika iste debljine od čvrstog pješčara, svuda od 0,5 m do 1,5 m širine i dužine 2,5 – 3,0 m (Sl.22)

Kompasom je izmjerena orijentacija podnožja i sredine brda. Ali na vrhu brda kompas je potpuno stao. Neka jaka magnetna sila spriječila ga je da funkcioniра.

Na osnovu takvih početnih indikacija napravljen je Program istraživanja za Gornje Vratnice i dostavljen 21. jula 2006. Upravnom odboru Fondacije Arheološki Park „Bosanska piramida Sunca“, kako bi se na osnovu njega zatražila saglasnost za arheološko istraživanje na ovom području. Odmah zatim zaustavljeni su radovi, dok se ta saglasnost ne dobije. Nedjelju dana kasnije došla je zabrana radova na ovom području, mada su radovi već ranije bili zaustavljeni od strane Managementa Fondacije.

Mi ocjenjujemo da su Gornje Vratnice vrijedno arheološko nalazište, o kome se ništa nije znalo, izuzev jednog starog turskog groba na vrhu brda i legende vezane uz njega. Poslije zaustavljanja radova mi smo otkrili na tom području jedan gorostasni kamene monument u obliku „krave“, koji je bio sa svih strana opkoljen šibljem i susjednim granama, tako da se nije ni vidio. O kakvom se monumentu radi pokazuje Sl. 23. Treba napomenuti da je hiljadama godina krava bila sveta životinja kod paganskih naroda, koja je hranila porodice. To je i danas u Indiji.

Isto tako vrijedan pronalazak na ovom području je dvostrana ljudska stopa izrezbarena u smeđem kamenu, dužine 29,0 cm i širine 9,0 cm. (Sl.24) Ona odgovara cipelama muškarca br.45. Kod mjerenja jeednog broja širine stope muškaraca i žena u Sarajevu utvrdili smo da je i njihova stopa iste širine, od 9,0 cm. Prema tome, možemo zaključiti da se širina stope kod stanovnika na području Bosne nije mjenjala od ledenog doba, iz epohe gradnje piramida, do današnjih dana. To je prvo svjedočanstvo takve vrste u svjetskoj arheologiji.

Postavlja se pitanje da li su izvajani prsti sa obje strane stope, samo artistički, umjetnički, dizajn ili to ima i neku praktičnu vrijednost?

Dužina ove stope, jedanput izrađena u kamenu, ne može se skraćivati ni na kakav način, a da se ne primijeti, jer bi se skraćivali prsti bilo sa koje strane stope. To je mogla da bude izvanredna mjerna jedinica za dužinu, koja je ostajala stoljećima bez ikakvih promjena. I nije slučajno da je mjerna jedinica za stopu u doba Starog rimskog carstva, u doba Srednjeg vijeka i u današnjim anglosaksonskim zemljama, upravo ljudska stopa. Možda smo sa ovim pronalaskom u središtu Bosne i Hercegovine na tragu korijena ljudske stope u svjetskoj historiji i prahistoriji, kao mjerne jedinice.

Ovakvih i drugih pozitivnih iznenađenja, koji će mjenjati naše ustaljene poglede o dalekom „barbarskom“ porijeklu stanovništva ovih krajeva u epohi prije završetka posljednjeg ledenog doba u Evropi, odnosno starijeg od arheološkog nalazišta u Okolištu (7.000 godina), 15 km od Bosanske piramide Sunca, moguće je očekivati u nastavku istraživanja na ovom i drugim područjima Bosanske doline piramida.

B.-1/17 Javna prezentacija egipatskih eksperata za piramide o rezultatima proučavanja Bosanske doline piramida

U Kongresnoj dvorani UNITIC-a u Sarajevu, 23. juna 2006. održana je javna prezentacija rada egipatskih eksperata za piramide, koji su boravili u studijskoj posjeti piramidalnom kompleksu u Visočkoj dolini. Prezentaciji su prisustvovala njihove ekscelencije ambasadori Egipta, Malezije i Saudijske Arabije, ministar u Vijeću ministara prof. dr Safet Halilović, ministar u Vladi Federacije mr.sci. Vahid Hećo, poslanici Federalnog Parlamenta, predsjednik turističke zajednice FBiH Šemsudin Džeko, predstavnici niza ministarstava, osoblje ambasada, profesori Univerziteta, članice Međunarodne Asocijacije žena, te mnogobrojni posjetioci. Na početku su prikazane fotografije, snimljene iz helikoptera Austrijske Evropske misije zaštitnih snaga u Bosni i Hercegovini, te mnogobrojni novi dokazi o radu ljudskih ruku u dalekoj prošlosti na bosanskim piramidama Sunca i Mjeseca, te u kompleksu podzemnih tunela.

U 45-minutnom izlaganju dr. Aly Barakat podvukao je značaj ovog arheološkog nalazišta u svjetskim razmjerama. Istakao je važnu činjenicu da je kompleks podzemnih tunela ljudsko djelo iz daleke prošlosti. Kameni monoliti sa ucrtanim znakovima i simbolima predstavljaju važne arheološke artefakte i svjedoče o nepoznatoj civilizaciji

Lamiya El Hadydi, magistar arheologije iz Egipta, sa preko 20 godina iskustva na istraživanjima grobnica, piramida i hramova u Egiptu, u svom izlaganju istakla je otkriće kamene strukture u podnožju Bosanske piramide Mjeseca (Sonda S-12), „koja je nesumnjivo rezultat rada ljudskih ruku. Ovo potvrđuje tezu da je ovdje riječ o arheološkoj lokaciji.“

Arheolog iz Grčke Nancy Gallou je potvrdila da je angažovana na radu na ovoj kamenoj strukturi, opisujući primjenjene arheološke procedure i alat. Istakla je da se „**dnevno struktura snima, prave se skice i vodi arheološki dnevnik**. Trenutno je u toku rad na pravougaonom otkopu dimenzija 0,8 m x 1,0 m.“

B.-1/18 Laboratorijska ispitivanja GIT Tuzla

Impresioniran onim što je vidio na otkrivenim sondama piramida u Visokom, ugledni političar, biznismen i stručnjak mr.sci. Selim Bešlagić je benevolentno ponudio da Građevinski institut iz Tuzle (GIT) u svojoj laboratoriji ispita fizičko-hemijska, geomehanička i građevinska svojstva na izabranim uzorcima megalit blokova od breče sa Bosanske piramide Sunca, kamenih ploča pješčara sa piramide Mjeseca i vezivne smjese na spojevima kamenih blokova i ploča sa obje lokacije.

Uzeto je sedam uzoraka.. Izvršene su analize vezivnog materijala i geomehanička ispitivanja čvrstoće na pritisak kamenih blokova i breča. Prilikom uzimanja uzoraka izvršena su terenska ispitivanja čvrstoće na pritisak, pomoću sklerometra. Vrijednosti ispitivanja čvrstoće na pritisak pješčara putem sklerometra na piramidi Mjeseca iznose u rasponu 23,5 Mpa do 44,91 Mpa, zavisno od toga na kojoj su etaži uzimani uzorci.

Na piramidi Sunca, srednja vrijednost čvrstoće na pritisak putem sklerometra na sondi S-4a iznosila je 26,56 Mpa, a na sondi S-5b bila je 25,95

Rezultati laboratorijskog ispitivanja uzoraka pokazuju da je čvrstoća na pritisak uzorka 2258, uzetog sa sonde S-4c bila sa prosječnom vrijednošću od 42,45 Mpa i prosječnom zapreminskom masom od 26,8 kN/m³. Ove vrijednosti odgovaraju izuzetno čvrstom građevinskom materijalu i podlozi za gradnju objekata. Od krupno klastičnih stijena najpovoljnija svojstva imaju konglomerati i breče, mada njihova svojstva zavise od karakteristika cementa i detritusa.

Na piramidi Mjeseca, srednja vrijednost čvrstoće na pritisak putem laboratorijskih ispitivanja uzoraka 2254 -1 i 2, uzetih sa sonde SM -1 – I etaža (ploče pješčara sa reljefom),

iznosila je 64,44 MPA i prosječnom zapreminskom masom od 26,06 kN/m³, što karakteriše stijenske materijale izuzetnih geo-mehaničkih karakteristika. Po evropskim standardima ova čvrstoća pripada betonu sa najjačom čvrstoćom, poznatim pod brojem MB 60, koji se u građevinarstvu **naziva čeliko-beton i ne nalazi se u prirodi**. To je sjajna potvrda da su veliki kameni blokovi izlivani kao beton na licu mjesta i tako ugrađivani u zidove piramida. To je potvrda i teze dr Ali A. Barakata, koju je izložio prilikom svog prvog susreta sa megalitnim kamenim blokovima od breče na piramidi Sunca.

Najveću čvrstoću imaju kvarcni pješčari sa silicijskim i gvožđevitim cementom, kao i pješčari sa regenerisanim cementom.

Terenska ispitivanja vezivnog materijala sa razblaženom HCL (hlorovodik) kiselinom pokazala su da uzorci pješčara i konglomeratne breče dugo i jako šume, što pokazuje na prisustvo kalcijum karbonata (CaCO₃). Titracijom u laboratoriji uzorka sa sonde SM-8 na Piramidi Mjeseca utvrđeno je prisustvo kalcijum karbonata od 76,77%. Približno isti sadržaj kalcijum karbonata utvrđen je na uzorcima vezivnog materijala na Piramidi Sunca i na brdu Toprakalia, Gornje Vratnice.

To je važno fizičko svjedočanstvo da su stari graditelji piramida u Visočkoj dolini bili isti na čitavom području istraživane Bosanske doline piramida !

B.-1/19 Laboratorijska ispitivanja LGA Bautechnik GmbH

U januaru i februaru 2007. izvršeno je ispitivanje osam (8) uzoraka, uzetih sa megalit bloka Sonde S-4c Bosanske piramide Sunca i kamenih ploča od pješčara sa Sondi S-19 i S-20 Piramide Mjeseca, kod specijalizirane njemačke firme LGA Bautechnik GmbH, Nuernberg, Germany.

a) Ispitivanje čvrstoće na pritisak:

Mehaničke karakteristike 2 uzorka

UZORAK V-B4 1 probe:

1) Probe: Sonda S-4c,
Bosanska piramida Sunca
d=5,01cm h=5,02cm)
EA1,0 N/mm²/sec
F=96,9 KN
A=19,7cm²
qu=49,2MN/m²
mf=266,3g

UZORAK P-20x2 1proba

Sonda S-20, Piramida Mjeseca
d=5.0cm h=5.31cm
EA1,0 N/mm²/sec
F=96,8 KN
A=19,63cm²
qu=49,3MN/m²
mf=265,4g

Ono što je fascinantno kod oba uzorka, uzeta sa dvije različite lokacije – sonda S-4c je sa Bosanske piramide Sunca, a sonda S-20 sa piramide Mjeseca je potpuno ista veličina pritisne čvrstoće, koja iznosi $qu = 49,2 - 49,3$ (MN/m²). Rezultat je utoliko začuđujući, što su oba materijala geološki potpuno različita. Prvi je sastavljen od krupnozrne breče, a drugi je sastavljen od sitnozrnog pješčara. Da li je moguće da tako nešto priroda napravi?

Odgovor, možda, dobijamo od druge vrste laboratorijskog ispitivanja, putem elektronskog mikroskopa, iste firme.

b) EDX Analiza na pet uzoraka

Na Sl. 25, 26, 27, 28 i 29 prikazani su rezultati laboratorijskog ispitivanja sa elektronskim raster mikroskopom i roentgenskom mikroanalizom (EDX) u LGA laboratoriji u Nuernbergu, na pet uzoraka uzetih sa Bosanske piramide Sunca - sonda S-4c, data na Sl.14 i sa Bosanske piramide Mjeseca sa sonde S-19, S-20 i jezgra bušotine B-3 sa dubine, +157 m.

Najvažniji rezultat ove analize jeste da je **utvrđeno isto vezivno sredstvo između krupnih zrna oblutaka breče sa sonde S-4c i sitnozrnih pješčara sa sonde S-20.** Ovaj posljednji uzorak pješčara ima visok sadržaj željeza. Da li je pronalaženje istog vezivnog sredstva kod sitnozrnog pješčara sa željezom i kod krupnozrne breče na dvije

udaljene lokacije razlog da se postigao isti visok rezultat u čvrstoći na pritisak kod oba uzorka?.

U svakom slučaju ovo je dobra orijentacija za dalje istraživanje ovog bitnog pitanja. Treba napomenuti da su rezultati laboratorijskih ispitivanja uzoraka, kao i vezivnog sredstva, uzetih sa Bosanske piramide Sunca i Mjeseca u obadve laboratorije, u Tuzli i u Nuernbergu skoro potpuno isti. Jedino je čvrstoća na pritisak kod uzorka breče u LGA laboratoriji u Nuernbergu dala za cca 15% veću vrijednost nego u GIT Tuzla. A to opet potvrđuje još bolje zaključak Građevinskog instituta Tuzla da se radi o građevinskom materijalu najvišeg kvaliteta.

B.-1/20 Otkrivanje i rekonstrukcija starih podzemnih tunela

Prema hipotezi mr.sci. Semira Osmanagića, nosioca projekta „Bosanska dolina piramida“ sve tri piramide (Bosanska piramida Sunca, piramida Mjeseca i piramida Zmaja) povezane su međusobno podzemnim tunelima, kao što je to slučaj sa piramidama u Egiptu i Meksiku. U ovom projektu to postaje jedan od ključnih zadataka Fondacije Arheološki Park BPS , kojim će se prodirati u unutrašnjost piramida i otkrivati novi kameni monumenti pod zemljom. To će sigurno pridonijeti otkrivanju mnogih neočekivanih artifakata, kao što se to već desilo prilikom prve prospekcije prohodnog tunela Ravne.

Već postoje otkriveni ulazi u dvije stare podzemne tunelske mreže, sa stotinama metara podzemnih hodnika u Visočkoj dolini. Obadva ulaza su na lijevoj obali rijeke Bosne , na međusobnoj udaljenosti od oko 1,5 km. **To su tuneli Ravne i KTK.** Njih treba sanirati, osposobiti za dalja istraživanja i rekonstruirati njihove bliže dijelove za potrebe turizma.

U konsultacijama sa Federalnim ministarstvom za energiju, rudarstvom i industriju, u čiju nadležnost spadaju podzemni radovi, Fondacija je izradila Dopunski rudarski projekat od ovlaštene projektne organizacije, koji je prošao potrebnu proceduru revizije i odobrenja, sa svim potrebnim sigurnosnim mjerama. Zatražena je i urbanistička saglasnost od nadležnog organa Općine Visoko, za postojeće i nove projektirane tunelske ulaze.

B.-1/21 Obnova tunelske mreže KTK

Tunel KTK, sa svojim ograncima, nalazi se unutar kruga Kožarsko- tekstilnog kombinata Visoko, odmah iza njegovih posljednjih zgrada, sa svoja dva ulazna otvora odmah prema rijeci Bosni.. Ova je lokacija tačno na ušću između dvije rijeke – Bosne i Fojnice.

Tunel je u vlasništvu Kožarsko-tekstilnog kombinata Visoko. Zato je Fondacija AP BPS sklopila sporazum sa Kombinatom o zajedničkoj sanaciji tunela i o tome je usvojena odgovarajuća Odluka. KTK je izrazio spremnost da pomaže Fondaciju u sanaciji tunela, dok je odgovornost i organizaciju rada na njegovoj sanaciji preuzela Fondacija.

Ukupno je bilo 104,6 m nepodgranđene tunelske mreže do njenih krajeva, koji su bili potpuno zarušeni. I čitava tunelska mreža bila je većim dijelom u ruševnom stanju i bez podgrade (Sl. 32). Toje sve trebalo očistiti i podgraditi, da bi se istražni radovi nastavili prema piramidi Mjeseca, kako je projektovano i ukoliko stari tuneli budu išli u tom pravcu. Odmah po odobrenju Dopunskog rudarskog projekta u februaru 2006. radovi na sanaciji tunelske mreže krenuli su punim intenzitetom.

Prilikom podgrađivanja ruševine prvog lijevog ogranka tunelske mreže u zarušenom materijalu rudarska ekipa otkrila je zanimljivu malu figurinu od cementiranog, sitnozrnastog smeđeg, svetlucavog kvarcnog pijeska, sa tri glave, dužine 19,0 cm, kojoj smo dali nadimak „Troglavi zmaj“. Ona je pokazana na Sl.34. Isto tako, odmah ispod ovog tunela, među kamenjem na obali rijeke Bosne pronađena je ploča od sitnozrnog tvrdog pješčara, debljine 1,5- 3,0 cm, dužine 14,0 i širine 11,0 cm, u obliku nepoznate glave sa

urezanim paralelnim linijama i dva velika slova "Y", kao što je otkriven na megalitnim blokovima u tunelu Ravne i drugim nepoznatim znacima (Sl.35).

Veliko slovo „Y“ prema američkom arheologu Mariji Gimbutas na čelu glave označava božanstvo. Taj znak nosi urezan u svom čelu božica ptica iz Gomoglave – Vinča. Ovdje su dva znaka „Y“: jedan na čelu, a drugi na bradi, odvojeni paralelnim horizontalnim crtama. To vjerovatno znači da je ovaj idol mnogo jači od idola Gomoglava – Vinča, koji je nastao prije 7600 godina.

Tunel KTK je specifična sredina u kojoj rudarska ekipa mora iskoristiti i pokazati svu stručnost i ozbiljnost u radu. Ekipe su usmjerene na osposobljavanje osnovnog pravca tunela u podzemlje, koji se kontinuirano nastavlja nakon svakog podgrađenog metra. Trenutno se podgrađuje sekcija koja se u prošlosti obrušila i provalila kroz krovinu tunela. Očišćene su velike količine materijala i procesu podgrađivanja se prisupilo vrlo profesionalno i oprezno, radi sigurnosnog aspekta. Na ovim poslovima rade samo stručnjaci - rudari Rudnika Zenica. Ono što ohrabruje je da se iza ove prostorije vidi nastavak tunela koji vodi prema novoj prostoriji, a u projektovanom pravcu Bosanske piramide Mjeseca koja je udaljena nešto manje od dva kilometra.

B.-1/22 Prospekcija i sanacija tunelske mreže Ravne

Ulaz u ovaj tunel u obliku pećine nalazi se na periferiji Visokog, uz uski asfaltni put. Bio je poznat mnogima, od njihove rane mladosti. Prije četiri decenije, KTK je, u saradnji sa tadašnjom JA, proveo perforirani cjevovod za sakupljanje vode za svoje potrebe. Sada je tunel prolazan u dužini cca 300 m, sa cik-cak pružanjem prema piramidi Sunca, koja je udaljena od njegovog ulaza 2,2 km. Na kraju tog prohodnog dijela potpuno je zarušen. Od čega je zarušen, nije poznato.

Profil tunela je vrlo uzak, između 1,2 do 1,5 m. Na križićima profil se povećava. Ima 10 manjih ili većih križića, sa kraćim ili dužim odvojcima, od 3,0 do 30,0 m. Čitavom svojom dužinom tunel je izrađen kroz morsku/jezersku breču, koja je različite čvrstoće, od vrlo labave do vrlo čvrste. Ovi odvojci čine široku mrežu tunela i ne zna se dokle idu. Uglavnom su njihovi krajevi zatrpani.

Prvu pravu prospekciju tunela čitavom otvorenom dužinom izvršila je rudarska ekipa sa mr.sci Enverom Hasićem i iz Zenice i prof. dr Murisom Osmanagićem početkom aprila 2006. godine. Izmjereno je gasno stanje i utvrđeno da ima dovoljno kisika za disanje, bez otrovnih plinova. Znači, u nekim dijelovima tunelske mreže nalazi se drugi otvor/otvori kroz ruševine na kraju ogranaka, putem kojih se vrši strujanje zraka, zavisno od barometarskog pritiska. To omogućava bezbjedan rad u tunelu, uz redovno praćenje gasnog stanja.

Već prilikom prve prospekcije rudarska ekipa je otkrila na dva mjesta – na 263 i na 290 m tunela, računato od ulaza, male krajeve stijena, na samom dnu zida tunela, koje su se jedva vidjele u mraku. One su bile drukčije od same breče, koja je opkoljava po svom obimu čitav tunel. Donijeta je odluka na licu mjesta da se ove stijene raskopaju. Poslije nekoliko dana raskopavanja, jer se moralo pažljivo kopati u zidu tunela, otkrivena su dva ogromna megalitna bloka, **K-1** i **K-2**, čije su se dimenzije stalno povećavale, kako je napredovao proces otkopavanja. Na površinama megalitnih blokova otkriveni su brojni znaci, simboli i reljef. Oni su postali prava atrakcija za mnoge naučnike, eksperte, oficire EUFOR-a i druge posjetioce, kojima se dopuštalo da vide megalitne blokove, idući četveronoške stotine metara. Povećana je budnost nad ovim dragocjenim megalitima, kako bi se sačuvali u prvobitnom stanju od neželjenih, ili nesavjesnih posjetilaca.

Krajem 2006. godine odlučeno je da se prvih 100 m tunela Ravne sanira na taj način što ćemu se proširiti profil na 2,0 x 2,0 m i podgraditi tamo gdje su trošne stijene. Na taj

način bilo bi omogućeno širokom krugu posjetilaca da obilaze tunel i dožive rudarsku atmosferu u njemu, a istraživači bi imali povoljnije uslove za dalje istraživanje. Projektovano je da se pristupi izradi novog ventilacionog otvora sa površine, do kraja zarušenog dijela tunela i uspostava direktne kontrolirane protočne ventilacije. Time bi bilo omogućeno dalje napredovanje u otkrivanju stare tunelske mreže prema Bosanskoj piramidi Sunca. Taj projekat je pripremljen i revidovan u okviru zajedničkog Dopunskog rudarskog projekta (DRP) za stare podzemne tunele. Radovi na sanaciji ovog tunela intenzivno su počeli da se odvijaju u februaru 2007. godine. Tim radovima, pored rudarske ekipe iz Zenice treba da se uključe uskoro i rudarske ekipe iz drugih rudnika mrkog uglja Federacije.

Na Sl.36 prikazano je projektno rješenje sanacije i rekonstrukcije starog podzemnog tunela Ravne.

B.-1/23 Na tragu „Proto-pisma Visoko“; doprinos brazilskog istraživača Paula Stekela

Na Sl.38 dat je vertikalni presjek tunela Ravne preko megalitnog bloka K-1 na dubini 18 m ispod površine zemlje. Megalitni blok virio je samo desetak centimetara iz donjeg boka tunela, kao mali kamen stijene. On je ležao potpuno prekriven debelim slojem breče, koja se nataložila prije mnogo hiljada godina iznad njega u morskoj/jezerskoj vodi. Po svojim dimenzijama on je mnogo premašivao profil tunela, niti je mogao biti uguran u stjenski masiv breče. On se tu nalazio i prije taloženja breče i prije izrade tunela. Po tome se može odrediti njegova relativna starost, koja je vrlo velika.

Na Sl.37, koja je data iznad vertikalnog presjeka, može se vidjeti artistički izgled tlocrta megalitnog bloka K-1 u obliku neke krupne životinje, sa debelim repom. Na ugačanoj površini sitnozrnog pješčara urezani su mnogi nepoznati znaci i simboli. Urezivanje tih znakova vjerovatno je izvršeno u vrijeme modeliranja samog megalitnog bloka. Ko su bili njegovi graditelji?

Oni su sigurno pripadali jednoj pismenoj civilizaciji, jednoj razvijenoj tehničkoj kulturi, koja je znala da pravi ovakve precizne megalitne blokove, artističkog izgleda, sa posebnom namjenom, koji će se održati nepromjenjeni hiljadama godina ispod teških naslaga stijena i zemlje. Predstavnici takve civilizacije sigurno su bili tehnološki osposobljeni da grade gigantske piramide, kao što su bosanske piramide Sunca i Mjeseca, koje istraživači Fondacije BPS otkrivaju.

Na Sl.39 prikazan je dio debelog „repa“ megalita K-1 sa urezanim strelicom. Ima još znakova sa lijeve strane, koji se slabije vide, a još ih ima sve više idući prema sredini i vrhu megalita. Na Sl.40 prikazan je jedan od središnjih podskupova tih znakova i simbola. Sve je to postalo vidljivo poslije pažljivog otkopavanja i otkrivanja gornje površine megalita. Ovom izuzetnom procesu otkrivanja jednog prastarog, prahistorijskog proto-pisma, pored rudarske ekipe i njihovih rukovodilaca, prisustvovao je i egipatski naučnik dr Aly A. Barakat, koji je takođe bio oduševljen otkrićem, kao i saradnici Fondacije.

Poslije otkrivanja gornjih površina oba megalita K-1 i K-2 u tunelu Ravne, od strane prof. Osmanagića napravljena je lista od 51 znaka. Ta lista je preliminarno nazvana „Proto-pismo Visoko“. Pronalazak je objavljen na web stranici Fondacije i listu „Oslobođenje“ u septembru 2006. U februaru 2006 javio se brazilski istraživač starih pisama i jezika Paulo Stekel, koji je u 2006 godini uspješno dešifrovao čuveni francuski prahistorijski alfabet sa Glozel tableta, čija se starost cijeni od nekoliko hiljada do 15000 godina. On se ponudio mr. sci. Semiru Osmanagiću da pomogne u usmjeravanju istraživanja i dešifrovanju „Proto-pisma Visoko“.

Comparison between Glozelic Alphabet (according to Stekel Decipherment System, 2006) and 51 preliminary discovered signs of "Proto-Script Visoko" (according Prof. Dr. Muris Osmanagić, 2006)		
Letter	Glozelic Alphabet (Stekel, 2006)	Proto-Script Visoko's discovered signs (51) [Osmanagić, 2006]
01	— (Ā)	— ^① — ^②
02	Λ (Da)	Λ ^{④①} Λ ^{④②} Λ ^{④③}
03	⊥, ⊥ (Ě)	↑ ^{②⑤} ↑ ^{②⑦} ⊥ ^{④④}
04	V (Ga)	V ^{④③} V ^{④⑤}
05	(I)	^④ ^⑤ / ^⑧ \ ^⑩
06	<, > (Ka)	? = ^③ ^⑤ ^⑦
07	=, =, (La)	∩ ^{④⑧} ∪ ^{④⑨} C ^{④⑩}) ^{④⑪}
08	C,) (Ma)	?
09	∩ (Na)	?
10	• (ö)	• ^{④⑦}
11	○ (ō)	○ ^{④⑬}
12	↑, ↑, L, Γ (Pa)	↑ ^{④⑩}
13	R, P (Ra)	?
14	W (Sa)	?
15	X, † (Ta)	X ^{④①} † ^{④②}
16	Y, λ, λ, Y (ü)	λ ^{④③} Y ^{④④} λ ^{④⑤} Y ^{④⑥} λ ^{④⑦}
17	U, π, h (ū)	U ^{④⑬} π ^{④⑭}
18	H, H (za)	?
19	H, H, H (ē)	?
20	φ, q (qa)	?
21	ϕ, ϕ (ca)	?
22	○, S (Ja)	~ ^{④⑮}
23	ψ, λ (kha)	?
24	ϕ, ϕ (ksa)	?
25	⊙ (pha)	?
26	γ, v (spa)	?
27	⊙ (Tha)	⊙ ^{④⑰}

Sl.41 Poređenje dešifrovanog Glozel alfabeta (France) i „Proto-pisma Visoko“ (prof. dr Muris Osmanagić), prema istraživaču starih jezika Paulu Stekelu (Brasil)

Na osnovu svoje metodologije dešifrovanja i poređenja slovnih znakova u oba pisma, Paulo Stekel je došao do rezultata da 55,5 % znakova u Glozel alfabetu imaju sličnost sa znakovima iz „Proto-pisma Visoko“ i da je ovo posljednje pismo starije od Glozel alfabeta. Mada je između gradića Glozel (Vichy, France) i grada Visoko (BiH) razdaljina veća od hiljadu kilometara, ova dva pisma pokazuju povezanost i kontinuitet prahistorijskih kultura Evrope. Razumljivo, to je tek početak istraživanja, ali početak, koji mnogo obećava, ako se nastave i prošire multidisciplinarna istraživanja u Bosanskoj dolini piramida. **Na tragu smo korijena najstarijeg evropskog i svjetskog pisma – „Proto pisma Visoko“.**

C.-1 Seizmička i georadarska mjerenja

C.-1/1 Mjerenja Instituta za geofiziku Rudarsko-geološkog fakulteta , Beograd, Srbija, na području uzvišenja Visočica i sela Gornje Vratnice

U periodu od 11. oktobra do 14. oktobra 2006. godine ekipa Departmana za geofiziku Rudarsko-Geološkog fakulteta Univerziteta u Beogradu od 6 članova, na čelu sa dr sci. Dejanom Vučkovićem, dipl.ing. odgovornim projektantom, obavila je geofizička ispitivanja u okolini Visokog, na lokalitetima Visočica (Piramida Sunca) i Vratnica, sa ciljem da se utvrdi mogućnost definisanja podzemnih prostora.

U zoni Visočice izvedena su ispitivanja seizmometrijskom metodom, postupcima seizmometrijske refrakcije, refleksije i mikrotremorskog profilisanja, kao i elektromagnetometrijskom metodom, postupkom georadarskog skeniranja. Ova vrsta georadara omogućava prodiranje radarskih zraka u prosjeku do 2,0 m ispod površine zemlje, a seizmika do 100m dubine.

U zoni Visočice izvedena su geofizička ispitivanja primjenom više metoda. Seizmometrijskom metodom, postupkom mikrotremorskog profilisanja izvedeno je profilisanje duž pada sjeverne strane Visočice i ovi podaci vezani su za pojave većeg veličinskog područja.(100.000 m²). Postupkom seizmometrijske refrakcije i seizmometrijske refleksije izvedeno je profilisanje na mikrolokaciji Kapija. Elektromagnetometrijska metoda primjenjena je u domenima mikrolokacija Plato Sonda 1, Sonda 4, Sonda 5B, Sonda 5C, Sonda 11, Sonda 12, Brid Sonda 17 i Kapija, a primjenjen je postupak i georadarskog skeniranja za pliće dubine.

Finalni izvještaj Instituta završen je 29. novembra 2006. i dostavljen početkom decembra 2006. Na osnovu revizije Finalnog izvještaja, izvršenog u Sarajevu 09. decembra 2006. i zahtjeva Investitora za ozbiljnijom dopunom tog Izvještaja, Izvođač je sačinio Aneks Izvještaju i dostavio ga Investitoru krajem decembra 2006.

U zoni Vratnice izvedena su ispitivanja seizmometrijskom metodom, postupcima seizmometrijske refrakcije i refleksije. Na Sl.42 prikazano je seizmometrijsko mjerenje refrakcije na brdu Toprakalija, Gornja Vratnica. Na displeju kompjutera na terenu se vidi samo dijagram pomjeranja trouglova, dok se sva obrada i tumačenje tih dijagrama vršilo u Institutu Beogradu. Na Sl.43 prikazan je, na naš zahtjev, dopunjeni integrisani model mikrolokacije Gornje Vratnice. Tu se vide zone poremećaja. Kasnijim istraživanjima treba razjasniti karakter tih zona.

Interpretacija reflektivnog postupka na lokalitetu Vratnica izvedena je do dubine od 77 m u zoni geofona 1, odnosno do dubine od 50 m, u zoni geofona 24.

Detekcija manjih prostorija na većoj dubini bila bi moguća samo primjenom visokorezolutivne 3D seizmometrijske refleksije. U tom smislu minimalni obim radova zahtjevao bi izvođenje 8 seizmometrijskih profila postupkom refleksije i to 5 međusobno paralelnih i 3 koja su upravna nanjih. Za realizaciju terenskih radova neophodno je 8 radnih dana, a izvođenje interpretacije i izrada izvještajala trajala bi 60 dana. Terenski radovi

zahtijevaju angažovanje 4 inženjera uz pomoć 2 radnika. U slučaju pokrivenih troškova za smještaj i ishranu ekipe, cijena izvođenja navedenih radova iznosila bi 16.850 eura.

U odnosu na dobijene rezultate i očekivanja od strane investitora za područje Piramide Sunca predlaže se:

- Postavljanje mreže mikrotremorskih istraživanja od 80 tačaka na sjevernoj strani Visočice, 55 tačaka na južnoj, 80 tačaka na istočnoj i na zapadnoj 50 tačaka, kako bi se u višoj rezoluciji utvrdio položaj i priroda izvora uočenih anomalija u predhodnim istraživanjima;
- Izvođenje 3 seizmometrijska profila paralelna izvedenom profilu, na kojima bi bio primjenjen refraktivni postupak;
- 3 profila reflektivnog postupka pri čemu bi jedan bio paralelan izvedenom, a dva upravna na njega i 4 elektromagnetska profila georadarskog postupka od kojih bi jedan bio u pravcu sjever-jug, a tri istok-zapad.

Ovakvim pristupom detaljnije bi se definisao model ispitivanog područja i definisale zone prigušenja, povezane sa rupturama na lokalitetu Kapija. Svi predloženi postupci mogu biti interpretirani 2D modelima, sa mogućnošću integrisanja u kvazi 3D interpretacione modele, uz odgovarajuće vizuelizacije.

C.-1/2 Snimanje georadarom LGA Bautechnik GmbH 80.000 m² istraživačke površine u Visočkoj dolini

Georadarska oprema je proizvod Geophysical Survey Systems, Inc., „Sir System Antennas for deep Subsurface Investigations“ sa dva modela, koji imaju antene za različite dubine prodiranja radarskih zraka. Prva antena je preciznija za dubine geoloških slojeva do 5,0 m, druga daje uprošćeniju sliku slojeva sa izrazitim anomalijama do dubine od 25 m. Najbolji rezultat se postiže kombinacijom oba modela i antene snimanjem na istoj površini, odmah jedna za drugom. To je omogućilo da se već prilikom terenskog snimanja utvrđuju značajne fizičke anomalije pod zemljom na kompjuterskom displeju i udaraju kolci različite boje (žuta, plava, zelena), sa kojima se na površini označio prostor utvrđenih anomalija pod zemljom. **To je pravi putokaz za otkrivanje starih podzemnih tunela i prostorija.**

Ovakva najmodernija radarska oprema u Evropi postoji svega na tri mjesto. Jednu od njih posjeduje LGA Bautechnik GmbH u Nuernbergu. Upravo ona je korišćena za potrebe Fondacije BPS. Pri tome se morala savladati komplikovana carinska procedura privremenog uvoza i izvoza sa bankovnom garancijom. Radi dobre organizacije postignuti su odlični rezultati. Za isti broj radnih dana snimljena je dva puta veća površina, nego što je njemački partner planirao. Uz našu saradnju njemački stručnjaci na čelu sa dr.eng. Andreasom Hasenstabom radili su svakog dana od rane zore do mrake. Dobra saradnja između glavnih njemačkih i domaćih stručnjaka omogućila je tokom snimanja da se pravilno tumače fizičke pojave ispod površine zemlje, koje su radargrami pokazivali i da se označavaju zone sa manjim ili većim anomalijama.

Pulsirajući modularni radar radi na principu refleksije elektromagnetnih talasa na graničnim slojevima. elektromagnetni talas, koji siri transmitter širi se brzinom u medijumu, zavisno od njegovog materijala, sa različitim električnim karakteristikama (dielektrik) koje imaju metalni predmeti, šupljine, kamene ploče, lapori etc. Radar je kalkuliran da pokazuje refleksije zavisno od vremena prolaza kroz mjerenu liniju (radargram).

Radargram predstavlja kvazi dubinu kroz odsječak mjerne linije, pri čemu vrijeme proticanja reflektovanih signala pokazuje se na vertikalnoj osi, a mjerna linija je horizontalna osa. Georadar je indirektan metod čija tačnost i kvalitet zavise od fizičkih svojstava tetiranog

medija. Da se dobiju tačne informacije najbolje je da se promatra neporemećeni medij, a zatim medij sa kopanjem.

C.-1/3 Djelimično snimanje LGA georadarom površina zapadne, istočne i južne strane Bosanske piramide Sunca, gdje su obustavljeni terenski radovi.

Prvog dana rada njemačke ekipe (12. decembar 2006) snimljen je georadarom Plato piramide Sunca, dugačak 180 m i širok 60 m, kao i dio Zapadne strane piramide Sunda u nastavku Platoa, prema vrhu Piramide, u dužini 40 m. U popodnevnom satima snimljen je vrlo nepovoljan teren iznad puta koji obavlja piramidu Sunca, niže Platoa, na prelazu Istočne u Južnu stranu Piramide, gdje je planirana sonda za ručno kopanje, ali nije realizirana zbog zaustavljanja radova u drugom polugodištu, kada se naglo proširila zaštićena zona. Ukupno je snimljeno oko 20.000 m²

C.-1/4 Snimanje LGA georadarom površina Sjeverne strane Piramide Sunca i projektiranje geofizičkih radova za 2007. g.

Snimanje georadarom na ovoj površini završeno je za dan i po (13.-14. decembar 2006) Snimala se prvo površina od oko 4000 m² u vrlo nepovoljnim klimatskim i terenskim uslovima u proširenoj zaštićenoj zoni na konzerviranim sondama S-4A i S-4B za zimski period (Sl.44). Na display-u komputera uočena je jaka anomalija ispod zemlje, **što inicira na postojanje podzemne prostorije.(Sl.45)**

Odmah poslije toga, oko 100 m po pružanju od navedenih sonde prema zapadnoj strani, na nezaštićenoj površini privatnih posjeda, na području oko Kapije, naviše do sonde S-12 i naniže ispod Kapije, izvršeno je masovno snimanje površine terena, gdje su livade i voćnjaci. Ukupno je snimljeno 26000 m². Tu su otkrivene na nekoliko mjesta jake anomalije, koje se pružaju po padu sa dvije krajnje strane u obliku tunela(Sl.46 i Sl.47). Tu treba tražiti stari podzemni tunel, koji vodi od podnožja prema vrhu piramide.

Na Sl.48, Sl.49 i Sl.50 prikazani su mjerni radargrami obrađeni u LGA Bautechnik GmbH, Nuernberg, uzduž mjernih linija 21, 22 i 23 na sjevernoj strani Bosanske piramide Sunca, dati u prvom preliminarnom izvještaju LGA Bautechnik GmbH od 12. februara 2006.

U 2007. godini projektira se 3 dana seizmičkog i 3 dana georadarskog snimanja = 6 dana. Za georadarsko snimanje predviđeno je 40.000 m², na privatnim posjedima ispod Kapije prema posjedima Poljanice i na Istočnoj strani piramide Sunca ispod zaštićenog pojasa.

C.-1/5 Snimanje LGA georadarom Platoa piramide Mjeseca i dalje projektiranje

Snimanje georadarom na površini Platoa Piramide Mjeseca izvršeno je 14. decembra po podne, 2006. Uspjelo se snimiti u vrlo teškim uslovima cca 10.000 m² i tu je otkriveno nekoliko jačih anomalija, prikazanih tačkicama na Sk.51.

Najveća gustina anomalija nalazi se u trouglu bušotina B₁-B₂-B₃. Posebno je interesantno sa georadarom i seizmikom ispitati područje od šahta-bunara-bušotine B₂ prema B₁, odnosno prema čitavoj lijevoj strani Platoa. To isto važi i za desnu stranu prema dubokoj strukturnoj bušotini B₃.

U 2007. godini projektira se 2 dana seizmike i 1,5 dana georadarskog snimanja na Platou Piramide Mjeseca i na zapadnoj strani, na podnožju piramide Mjeseca, što čini cca 30000 m² površine za snimanje.

C.-1/6 Snimanje LGA georadarom brda Toprakalia i Dolovi, Gornje Vratnice, i dalje projektiranje

Snimanje georadarom na površini brda Toprakalia, Gornje Vratnice, Visoko, izvršeno je 15. decembra 2006. Za razliku od Platoa Piramide Mjeseca, ovdje je cjelokupan teren bio veoma dobro pripremljen, očišćene trase za mjerenje i povučena tanka najlonska užad od par stotina metara izukrštanih pravaca, tako da se postigla najbolja produktivnost i efikasnost georadarskog mjerenja. Među prvim važnim rezultatima bilo je otkriće najjače anomalije nekoliko metara ispod zemlje blizu vrha brda Toprakalija, jače nego bilo gdje u dotadašnjim georadarskim mjerenjima. To je jedno od udarnih mjesta, gdje treba **početi sa otkrivanjem podzemnih prostora na ovom brdu.**

Toprakalia je ustvari naziv za dva brda, jedno niže i jedno više, povezanih sa sedlom (Sl.52). Na turskom jeziku je ta riječ razdvojena na dvije „Toprak alit“ i znači nešto „ispod zemlje“, što je vrlo simbolično. Ova anomalija je utvrđena na nižem brdu, ali je s manjim brojem mjerenja utvrđena anomalija i na višem brdu. Na oba brda su postavljeni dalekovodi za prenos električne energije, pa su se na većem krugu ti dalekovodi morali zaobilaziti, jer prigušuju radarske zrake.

Odmah do brda Toprakalia, sa blagim ulegnućem sa lijeve sjeverne strane nastavlja se polucilindrično duguljasto brdašce Dolovi. Ono je jako interesantno po svom pravilnom obliku rasječenog po svojoj sredini polucilindra, koje je dugačko oko 100 m, sa polulukom od oko 60 m, mjerenog poprečno. Ovdje su, zbog kratkoće vremena postavljena svega dva dugačka traka, ukrštena jedan na drugi i na njih je nadovezano nekoliko poprečnih trasa za manju antenu. Na polovini uspona brda utvrđena je prekrasna anomalija, sa dvije pravilno izražene jake stepenice, sa središnjim zdrobljenim prostorom. Trodimenzionalna obrada, zajedno sa eliminacijom svih nepoželjnih uticaja, će pokazati o čemu se radi, ali može se već sada procijeniti, da je to mjesto gdje **treba početi otkopavanje za otkrivanje podzemnih prostorija / starog podzemnog tunela**

Ukupno je na obje lokacije georadarom snimljena površina od cca 17000 m². Za 2007. godinu projektuju se 1,5 dana georadarskog snimanja na površini od cca 30000 m² i 2 dana seizmičkog mjerenja.

D.-1 Projekti i Programi za 2007. godinu

D.-1/1 Dopunski rudarski projekat istraživanja, otvaranja i rekonstrukcije starih podzemnih tunela u Visočkoj dolini za potrebe Fondacije Arheološki park „Bosanska piramida Sunca“.

Nosilac projekta je **Fondacija PBS**. Projekat je izrađen, revidovan i odobren (januar 2006.).

D.-1/2 Generalni multidisciplinarni projekat istraživanja „Bosanske doline piramida“ u Visokog, BiH, za period od 20 godina, sa tri separata Programa istraživanja na po 7 godina:

D.-1/2.1 Program arheoloških i pratećih istraživanja za uzvišenje Visočicu (Bosanska piramida Sunca) van zaštićene zone;

D.-1/2.2 Program arheoloških i pratećih istraživanja za uzvišenje Plješivicu (Bosanska piramida Mjeseca) van zaštićene zone;

D.-1/2.3 Program arheoloških i pratećih istraživanja za područje Gornje Vratnice, van zaštićene zone.

Nosioci Generalnog multidisciplinarnog projekta istraživanja za „Bosansku dolinu Piramida“ su tri partnera: **Općina Visoko, Fondacija BPS i Zavičajni muzej Visoko**. Generalni multidisciplinarni projekat istraživanja je gotov (februar 2007), asada su u radu ostala tri Programa arheoloških i pratećih istraživanja za područja Visočicu, Plješivicu i Gornje Vratnice. Očekuje se da ti programi budu završeni do početka aprila 2007. godine. Za realizaciju ovih programa odgovorna je Fondacija BPS.

D.-1/3 Generalni projekat arheološkog i pratećih istraživanja, sanacije i konzervacije Zaštićene zone „Historijsko područje – Stari Grad Visoki“, sa separatnim Programom istraživanja i Projektom rekonstrukcije:

Nosioci Generalnog projekta i Programa za „Historijsko područje – Stari Grad Visoki“ su: Općina Visoko, Zavičajni muzej, Zemaljski muzej, Filozofski fakultet Sarajevo, Federalni zavod za zaštitu spomenika i Fondacija BPS. Treba prvo razraditi zajednički koncept istraživanja zaštićene zone, njene sanacije, konzervacije i rekonstrukcije Starog Grada Visoki.

D.-1/3.1 Program arheoloških i pratećih istraživanja zaštićene zone „Historijsko područje – Stari Grad Visoki“ do njegovog gradskog jezgra u trajanju 7 godina.

Nosioci ovog Programa su: Općina Visoko, Fondacija BPS i Zavičajni muzej Visoko. Izrada Programa je u toku i predviđa se njegov završetak do sredine aprila 2007. Za realizaciju Programa odgovorna je Fondacija BPS.

D.-1/3.2 Projekat sanacije, konzervacije i rekonstrukcije gradskog jezgra „Starog Grada Visoki“

Nosioci ovog Projekta treba da budu Općina Visoko, Zavičajni muzej Visoko, Zemaljski muzej, Filozofski fakultet Sarajevo, Federalni zavod za zaštitu spomenika i Fondacija BPS. Potrebno je što prije započeti razgovore o ovom značajnom projektu.

Izveštaj je dostavljen na adrese:

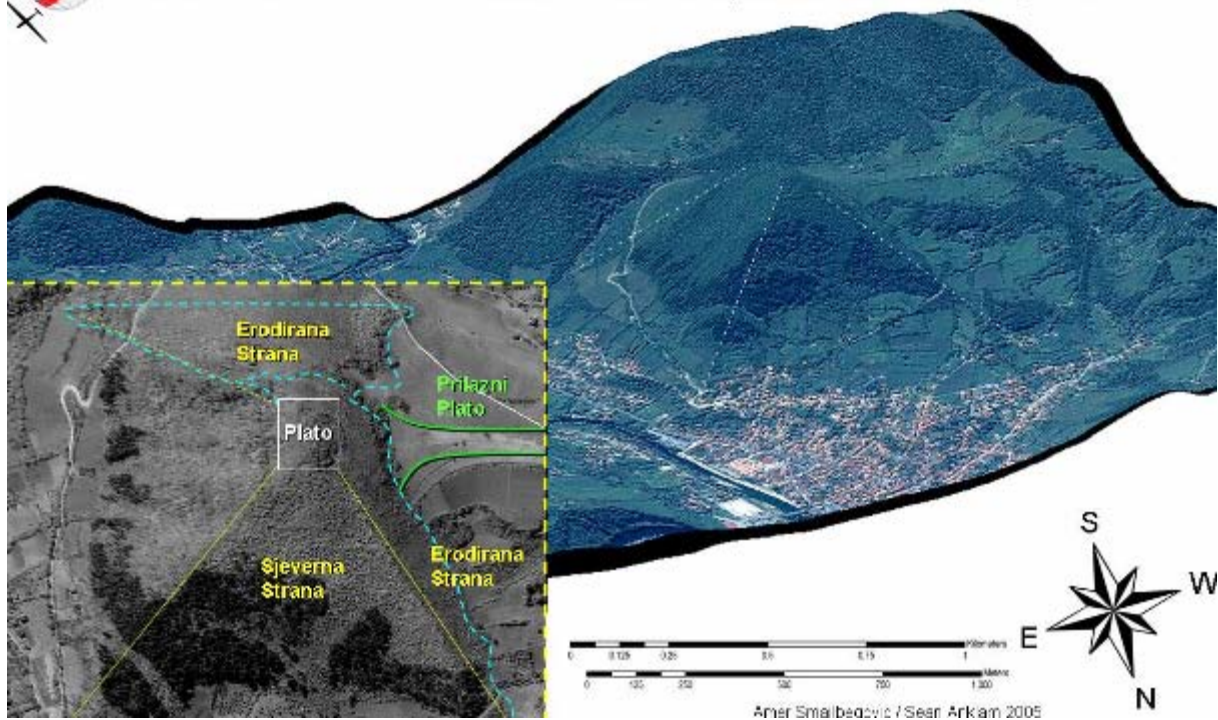
1. Gospodin Haris Siladžić, dr.sci. član Predsjedništva BiH;
2. Gospodin Željko Komšić, član Predsjedništva BiH;
3. Gospodin Nebojša Radmanović, predsjedavajući Predsjedništva BiH;
4. Gospođa Borjana Krišto, predsjednica Federacije BiH;
5. Gospođa Spomenka Mičić, potpredsjednica Federacije BiH;
6. Gospodin Milan Jelić, predsjednik Republike Srpske;
7. Gospodin Ahmet Hadžipašić, prof.dr. premijer Vlade Federacije BiH;
8. Gospodin Milorad Dodik, premijer Vlade Republike Srpske;
9. Gospodin Nedžad Branković, prof. dr. ministar civilnih poslova VM BiH;
10. Gospodin Gavriilo Grahovac, zamjenik premijera FBiH i ministar za kulturu i sport FBiH;
11. Gospodin Miralem Galijašević, premijer Vlade Ze-Do Kantona;
12. Gospodin Vahid Hećo, mr.sci. federalni ministar za energiju, rudarstvo i industriju;
13. Gospodin Nedžad Branković, mr.sci. federalni ministar prometa i komunikacija;
14. Gospodin Ferid Otajagić, dr.sci. federalni ministar prostornog uređenja;
15. Gospodin Miralem Galijašević, premijer Vlade Ze-Do Kantona;
16. Gospođa Zdenka Merdžan, ministrica za obrazovanje, kulturu i sport Ze-Do Kantona;
17. Gospodin Dubravko Lovrenović, prof. dr. član Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH;
18. Gospođa Amra Hadžimuhamedović, član Komisije za očuvanje nacionalnih spomenika BiH;
19. Gospođa Ljiljana Ševo, član Komisije za očuvanje nacionalnih spomenikaBiH;
20. Gospođa Belidija Enes, Šef odsjeka za historiju Filozofskog fakulteta;
21. Gospodin Vladimir Premec, akademik Filozofski fakultet Sarajevo;
22. Gospođa Aiša Softić, direktorica Zemaljskog muzeja Sarajevo;
23. Gospođa Lamija Abdijević, direktorica Federalnog zavoda za zaštitu spomenika;
24. Gospodin Munib Alibegović dipl. arh., načelnik Općine Visoko;
25. Gospodin Fehim Memić, pomoćnik načelnika Općine Visoko za društvene djelatnosti;
26. Gospodin Emir Bukurević, dipl. arh. pomoćnik načelnika Općine Visoko za prostorno uređenje ;
27. Gospodin Senad Hodović, prof. direktor Zavičajnog muzeja Visoko ;
28. Gospođa Katica Čerkez, Ministrica Federalnog ministarstva okoliša i turizma;
29. Gospodin dr. Šemsudin Džeko, predsjednik turističke zajednice BiH;
30. Gospodin Haris Bašić, dir.agencije za unapređenje stranih investicija u BiH - FIPA;
31. Gospodin Senahid Šabanović, dir. ureda turističke zajednice Ze-Do Kantona;
32. Gospodin Džemal Čabaravdić, direktor VISPAK Visoko;
33. Gospodin Mustafa Uzunalić, direktor IGM Visoko;
34. Gospođa Kaljanac Muhiba, dir.Historijskog muzeja Sarajevo;
- 35.Gospođa Maglajlić Medhija, dir. muzeja književnosti i pozorišne umjetnosti u BiH Sarajevo;
36. Gospođa Fatima Maslić, JU Zavičajni muzej Travnik;
37. Gospodin Muhamed Bajramović, dir. muzeja grada Zenice;
38. Gospođa Isabegović Vesna, dir. muzej Istočne Bosne Tuzla;
39. Gospođa Aida Malović, dir. muzeja bitka na Neretvi Jablanica;
40. Gospodin Zvonić Zlatko , dir. muzeja Hercegovine Mostar;
- 41.Gospođa Nijazija Maslak, dir. muzeja USK Bihac;
42. Gospodin Josip Gelo, dir. Franjevački muzej i galerija Livno;
43. Gospođa Nada Puvačić, dir. muzeja Republike Srpske Banja Luka;
44. Gospođa Mevlida Serdarević, direktor Muzeja Jevreja BiH Sarajevo;
- 45.Gospodin Hamdo Katica, direktor BH Telekom ;
46. Gospodin Adnan Smailbegović, direktor ASA-Prevent Group;
47. Gospodin Mustafa Resić, načelnik Općine Stari grad Sarajevo;
48. Gospodin Ramić Miralem, načelnik Općine Trnovo ;
49. Gospodin Mustafa efendija Cerić, dr. Reisu-l-ulema IZ u BiH.;
50. Gospodin Vinko Puljić, Vrbosanski nadbiskup;
51. Gospodin Jakob Finci, predsjednik Jevrejske zajednice u BiH;
52. Gospodin Nikolaj –Dabrobosanski mitropolit;
53. Gospodin Sead Lučkin, glavni urednik Avaz-a ;
54. Gospodin Dragan Jerinić, glavni urednik Nezavisnih novina ;
55. Gospođa Senka Kurtović, glavni urednik Oslobođenja;
56. Gospodin Mensur Osmović, glavni urednik SAN-a;
57. Gospodin Goran Ogurlić, glavni urednik Večernji list-a;
58. Gospođa Vildana Selimbegović, glavni urednik BH Dani;
59. Gospodin Senad Avdić, glavni urednik Slobodna Bosna ;
60. Gospodin Jasmin Duraković, direktor FTV ;
61. Gospodin Rešad Dautefendić, glavni urednik Dnevni list;
62. Gospodin Elvir Švrakić, direktor NTV Hayat;
63. Gospodin Milan Trivić, direktor BHTV 1;
64. Gospođa Lajla Torlak, zamjenik direktora i direktor marketinga TV Pink BH;
65. Gospodin Faruk Čaklovića , prof. dr. rektor Univerziteta u Sarajevu;
66. Gospodin Džemo Tufekčić, prof. dr. rektor Univerziteta u Tuzli;
67. Gospodin Sabahudin Ekinović, prof. dr. rektor Univerziteta u Zenici;
68. Gospodin Fuad Čatović, prof. dr. rektor Univerzita u Mostaru ;
69. Gospodin Frano Ljubić, prof. dr. se. rektor Sveučilišta u Mostaru ;
70. Gospodin Mitar Novaković, prof. dr. rektor Univerziteta u Istočnom Sarajevu;
71. Gospodin Refik Šahinović, prof. dr. rektor Filozofskog fakulteta u Bihacu;
72. Gospodin Salih Fočo, prof. dr. dekan Filozofskog fakulteta u Sarajevu ;
73. Gospodin Azem Kožar, prof. dr. dekan Filozofskog fakulteta u Tuzli;
74. Gospodin Milenko Pikula , prof. dr. dekan Filozofskog fakulteta Istočno Sarajevo ;
75. Gospođa Slavica Juka, prof. dr. dekan Filozofskog fakulteta u Mostaru ;
76. Gospodin Mirsad Kurtović,direktor UNITIC centar Sarajevo;
77. Gospodin Sead Avdić , predsjednik državne Komisije za saradnju sa UNESCO-m;
78. Gospodin Mirsad Kebo, potpredsjednik FBiH;
79. Gospodin Dragan Vrankić, ministar finansija BiH

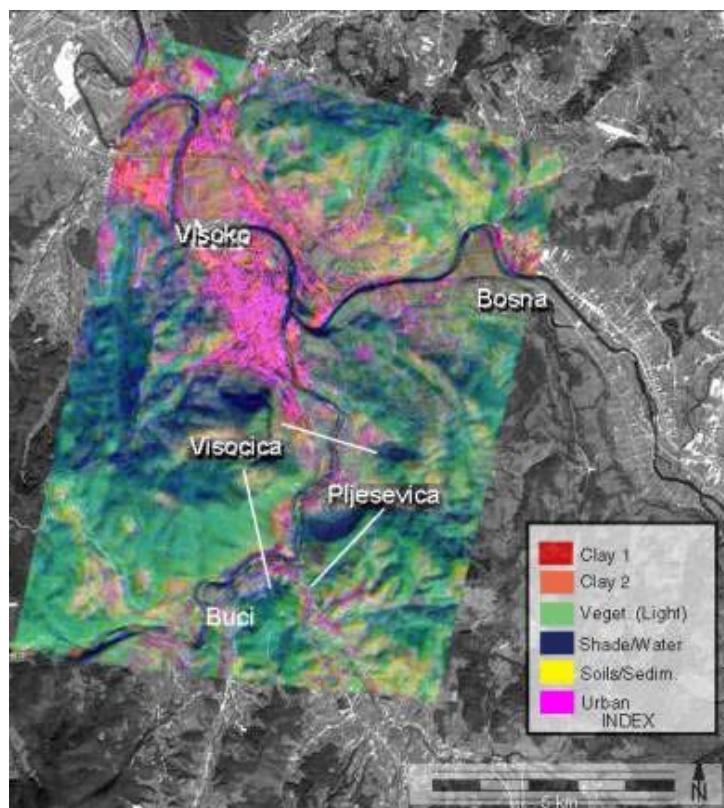
**Sl.1 Fotografija iz helikoptera, 15. Jun 2006.
Bosanska piramida Sunca (uzvišenje Visočica), perfektno orjentirana prema sjeveru**

Sl. 2 Slika Visokog i brda Visočica – Turski period (1463 – 1878)

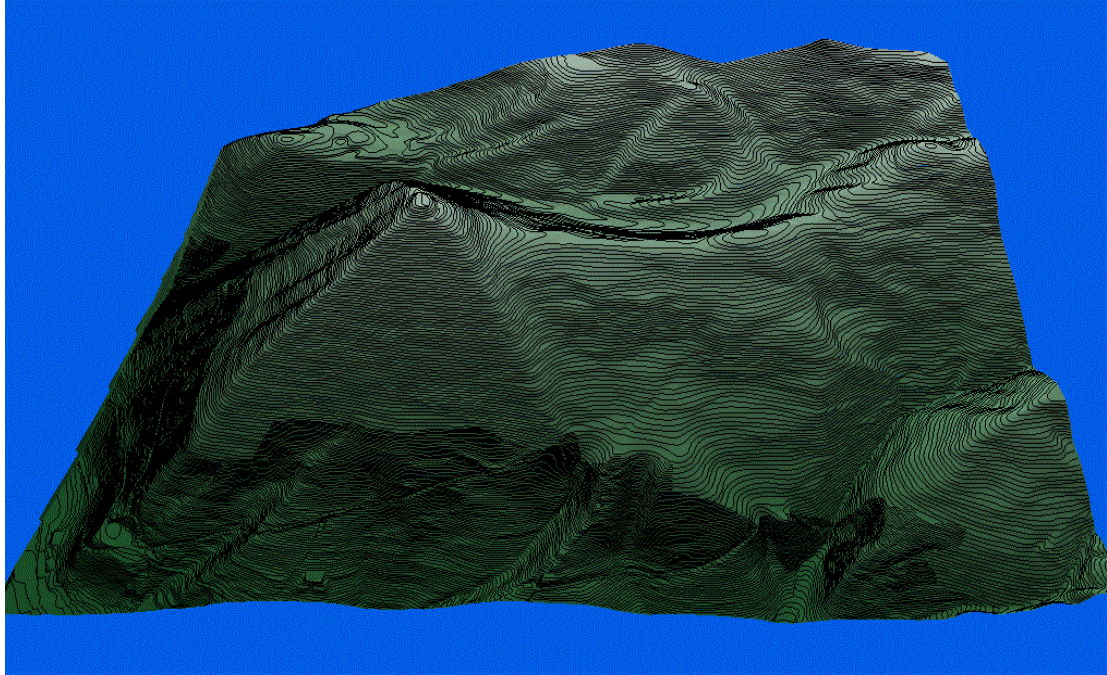

Sl. 3 Satelitska topografija Bosanske piramide Sunca
(Prema Dr. Amer Smalibegović/Sean Anklam, USA, December 2005.)

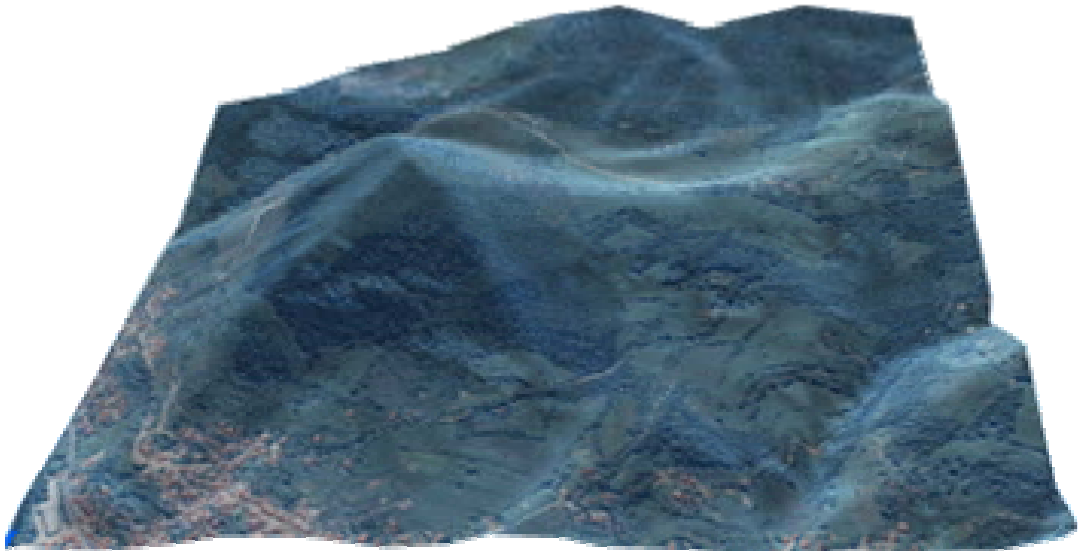

Sl. 4 Satelit Aster imaginacija – 2 kompleta dan/noć snimci
Infracrveno: vrsta tla; Termalno: struktura (dr Amer Smalibegović, april 2006.)

N – North

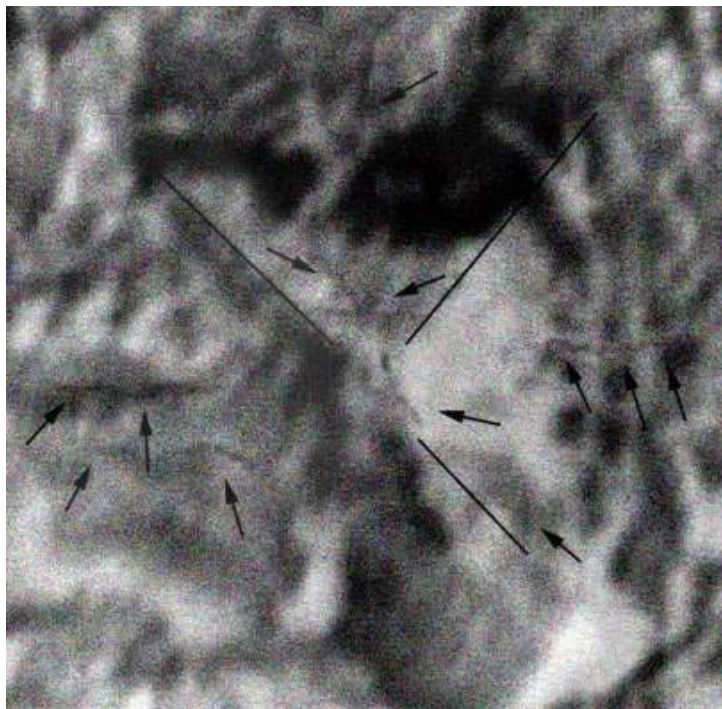

Sl. 5 Trodimenzionalna topografska ilustracija Bosanske piramide Sunca
(Prema: Enver Buza, ing. geod., Geodetski zavod Sarajevo, juni 2006)
www.piramidasunca.ba

Sl. 6 Aerijalna trodimenzionalna slika Bosanske piramide Sunca, Visoko
www.piramidasunca.ba

**Radar Imaging / Radarsko osmatranje (prema: dr. Ameru Smailbegoviću);
anomalni lineamenti označavaju strelicama podzemne strukture ili artefakte**

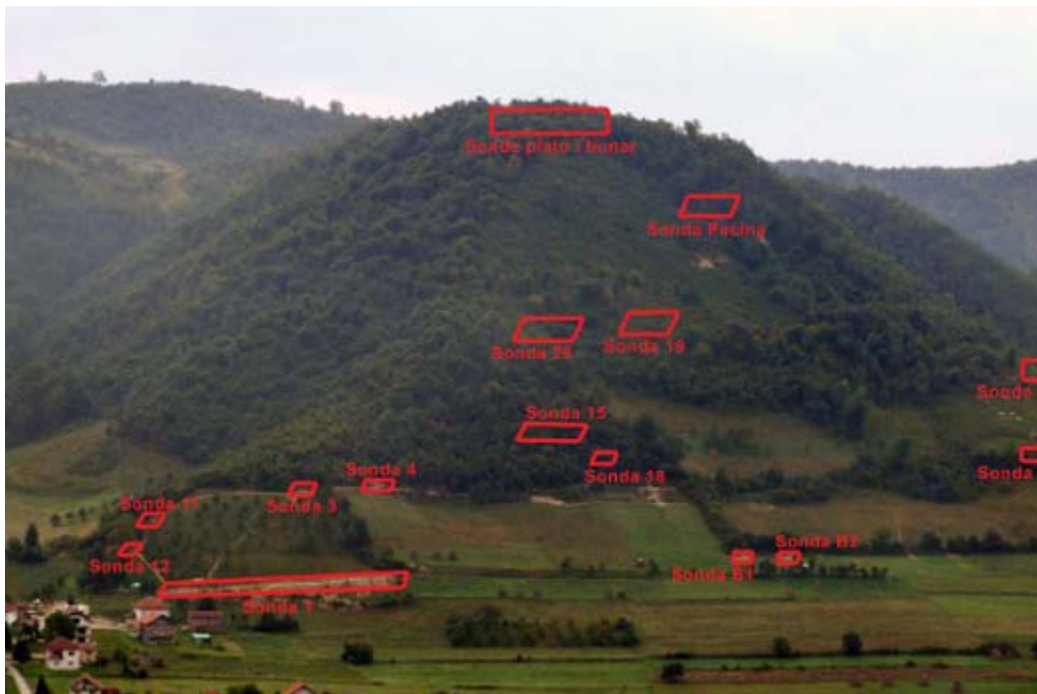
Sl.7 Composite RADAR C-band Image (RADARSSAT-1 + SPOT – C)

Sl. 8 Panchromatic 3 m SPOT Image (Data courtesy ESA)

**Sl. 9 Istražne sonde u 2006. godini na Bosanskoj piramidi Sunca
(Ilustracija: Nadir Čukurija, 07. decembar 2006.)**

**Sl. 10 Istražne sonde u 2006. godini na Piramidi Mjeseca
(Ilustracija: Nadir Čukurija, 07. decembar 2006.)**

Sl. 11 Probna sonda S-5b na Bosanskoj piramidi Sunca

Sl. 12 Bosanska piramida Sunca – oznaka probne sonde S- 5B

**Sl. 13 Otkriveni kameni blokovi od pješčara na probnoj sondi S-4a,
Bosanska piramida Sunca, sjeverna strana
(Photo: Nadir Čukurija, juli, 2006.)**

**Sl. 14 Egipatski naučnik dr Aly A. Barakat (EMRA, Cairo) razgleda tek otkrivene
pravougaone kamene megalite od breče, na sondi S-4c, Bosanska piramida Sunca.
(Photo: prof. dr Muris Osmanagić, 28. april 2006)**

Sl. 15 Istražno bušenje na platou piramide Mjeseca. Vadenje uzoraka iz bušotine B-3
(Photo: Arhiv Fondacije AP BPS, oktobar 2006.)

Sl.16 Šaht/bunar na platou piramide Mjeseca, iskopan ručno 5,0 m
Poslije toga bušeno na dnu istog šahta bušačom garniturom prečnika 116 mm do
Dubine 20,2 m. Sve su bile ploče žutog tvrdog pješćara, geometrijski određene, naslagane
u slojevima različite debljine, jedne iznad drugih, sa glinovitim proslojcima.
(Photo: Arhiv Fondacije, oktobar 2006.)

**Sl. 17 Prva otkrivena velika stepenica od pravilno geometrijski dizajniranih kamenih ploča od pješčara u tri sloja, jedan iznad drugog.
(Photo: Arhiv Fondacije, juni 2006.)**

Sl. 18 Nova lijepo popločana stepenica od velikih kamenih ploča pjaščara na sondi S-19, Piramida Mjeseca (photo: prof. dr Muris Osmanagić, 15. juli 2006)

Sl.19 Otkopana sonda S-20 na Piramidi Mjeseca, sa najljepše i najpreciznije geometrijski oblikovanim i spojenim debelim kamenim pločama od pješčara.
(Photo: Arhiv Fondacije, 20 oktobar 2006)

Sl.20 Otkopani zidić na sondi S-12, lijevo od sonde S-1, Piramida Mjeseca
Svi arheolozi i geolozi su se složili da je ovaj zidić djelo ljudskih ruku.
(Photo: Arhiv Fondacije, 2006)

Sl. 21 Izgled sprijeda brda Toprakalia, selo Gornje Vratnice, prije istraživanja. Žutu ploču u sredini brda otkopala su školska djeca iz sela . Vidljive su tri stepenice. (Photo: prof. dr Muris Osmanagić, 10. juli 2006.)

Sl.22 Djelimično otkopana gornja stepenica na brdu Toprakalia, Gornje Vratnice (Photo: Admir Tatar, 20. juli 2006.)

Sl.23 Kameni monument liči na gorostasnu kravu, nađen na području Gornje Vratnice. I danas je krava svetinja u Indiji. Kod svih paganskih naroda bila je svetinja. Bila je prekrivena šibljem. Otkrio je Admir Tatar, koji stoji pored nje. (Photo: prof. dr Muris Osmanagić, 09. oktobar 2006.)

Sl.24 Dvostrana ljudska stopa, izrezbarena u smeđem, tvrdom, svjetlucavom, pješčaru. Pronađena na otkrivenom, popločanom, platou brda Toprakalia, Gornje Vratnice (Photo: Admir Tatar, 15. juli 2006.)

Durch die DAP Deutsches Akkreditierungssystem Prüfwesen GmbH
akkreditierte Prüflaboratorien DAP-PL-1524.64
Zertifiziert nach DIN EN ISO 9001 und DIN EN ISO 14001.

Nürnberg, den 19.02.2007

Untersuchungsbericht: QEMA / E 2.877

Auftraggeber: LGA Bautechnik GmbH, BBMT, Herr Jost
 Auftrag: EDX-Analysen an 5 Materialproben
 Auftragsnummer: -
 Probeneingang: 13.02.2007
 Tag der Untersuchung: 19.02.2007

1 Untersuchungsmethode

Die Auswertung erfolgte am Rasterelektronenmikroskop (REM). Die Analysen wurden mit der Röntgenmikroanalyse (EDX) erstellt.

2 Untersuchungsergebnis

Probe 1: Rohr

Auf der Anlage 1 ist oben das EDX-Spektrum einer Mikroflächenanalyse auf einer Bruchfläche der Probe zu sehen. Die EDX-Mikroanalyse lässt vermuten, dass es sich um ein Betonrohr auf eisenreicher Tonerdezementbasis handelt.

Probe 2: P-20X2

Das EDX-Spektrum der Probe auf der Anlage 1 unten zeigt dass es sich um einen kalkig gebundenen Sandstein handeln könnte. Auffallend ist der hohe Eisengehalt.

Probe 3: P-22X1

Das EDX-Spektrum der Probe auf der Anlage 2 oben zeigt dass es sich um einen leicht dolomitischen mergeligen Kalk handeln dürfte.

SI.25 EDH analiza-1. Ovdje se potvrđuje visok sadržaj željeza na sondi S-20.

QEMA / E 2.877

Probe 4: V-B4

Die Probe zeigt im Bindemittel zwischen den groben Kieskörnern eine ähnliche Zusammensetzung wie Probe 3. Das EDX-Spektrum befindet sich auf Anlage 2 unten.

Probe 5: Bohrkern

Das EDX-Spektrum der Probe auf der Anlage 3 zeigt, dass es sich um einen kalkig gebundenen Sandstein handeln dürfte. Die Probe enthält Eisensulfid.

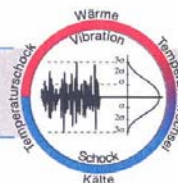
LGA QualiTest GmbH
Fachzentrum Umweltsimulation

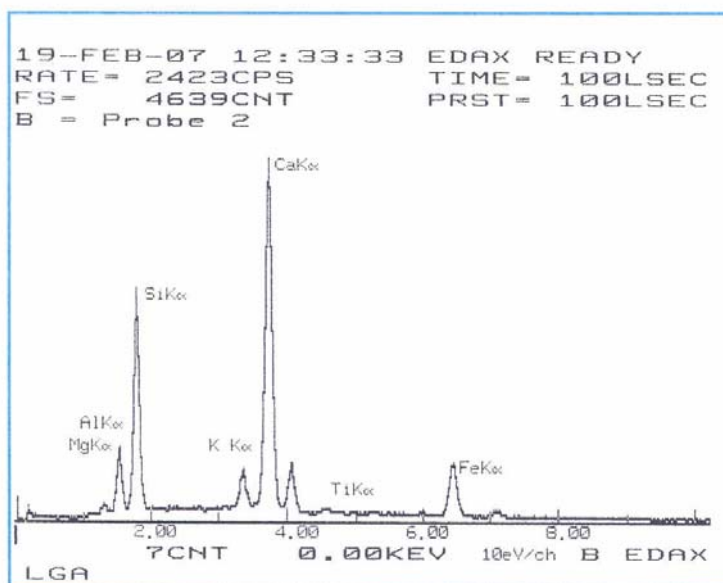
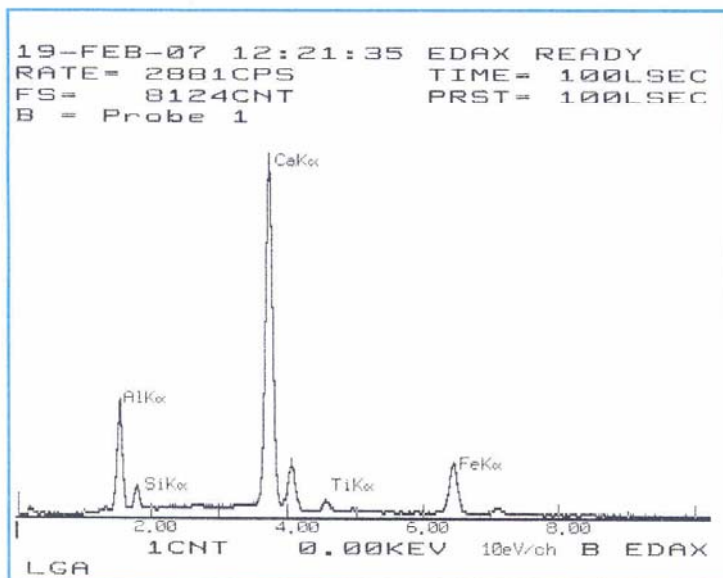
Dr. rer. nat. Köhler

Die Untersuchungsergebnisse beziehen sich nur auf das untersuchte Probenmaterial.
Der Untersuchungsbericht umfasst 2 Textseiten und 3 Anlagen.

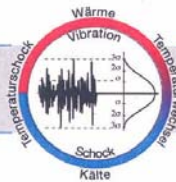
SI.26 EDX analiza-1. Ovdje se potvrđuje da je sastav vezivnog sredstva na Bosanskoj piramidi Sunca isti kao kod probe 3 na Piramidi Mjeseca

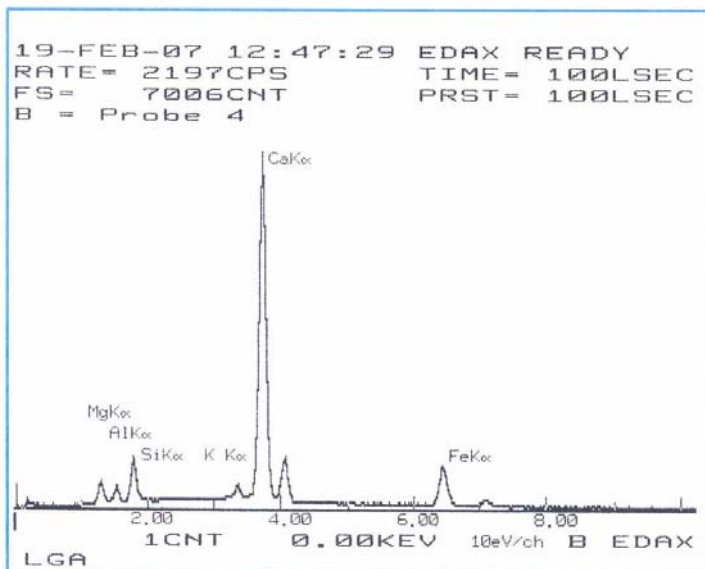
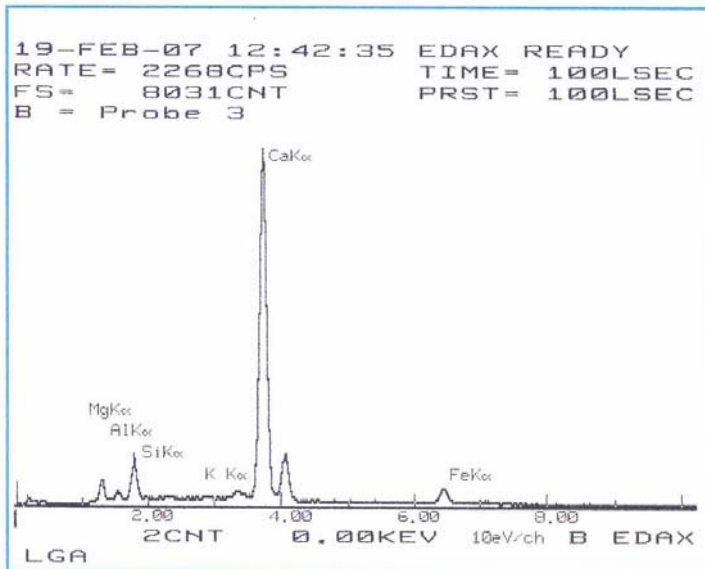
QEMA / E 2.877
Anlage 1

SI.27 EDX analiza za probe 1. i 2. na postrojenju I

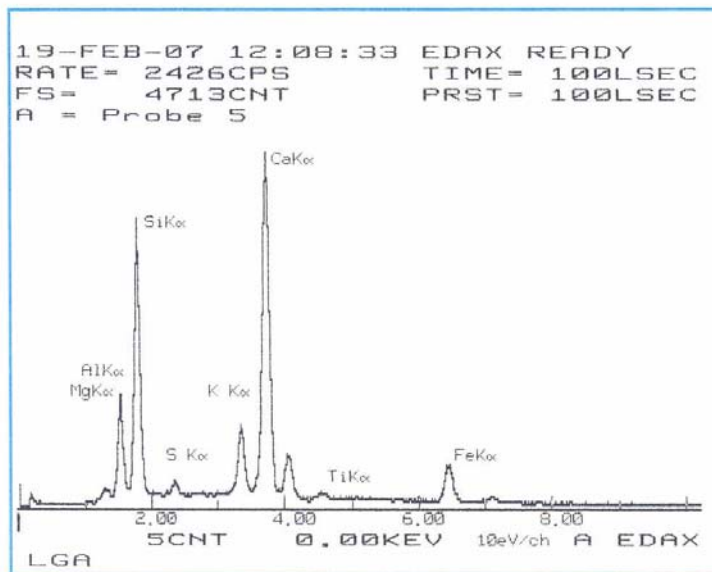

QEMA / E 2.877
Anlage 2

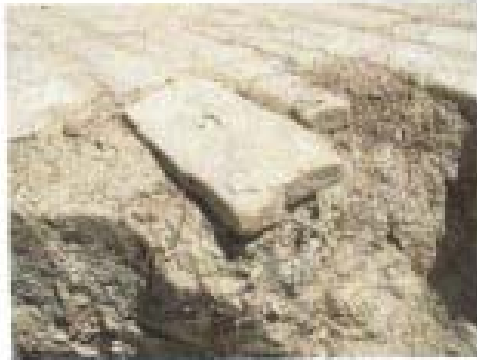

SI.28 EDX analiza za probe 3. i 4. na postrojenju II

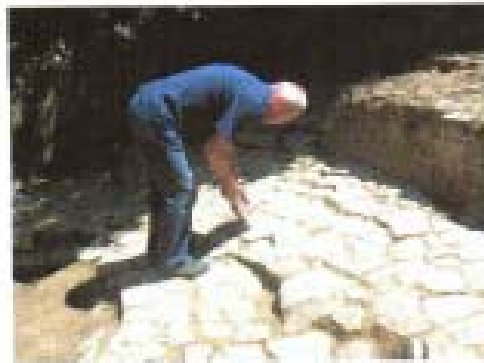
QEMA / E 2.877
Anlage 3

IV. FOTODOKUMENTACIJA

Kamene ploče sa Visočice od kojih je jedna odabrana za ispitivanje u laboratoriji

Mjerenje debljine kamene ploče na prijelazu metodom sklerometrijska

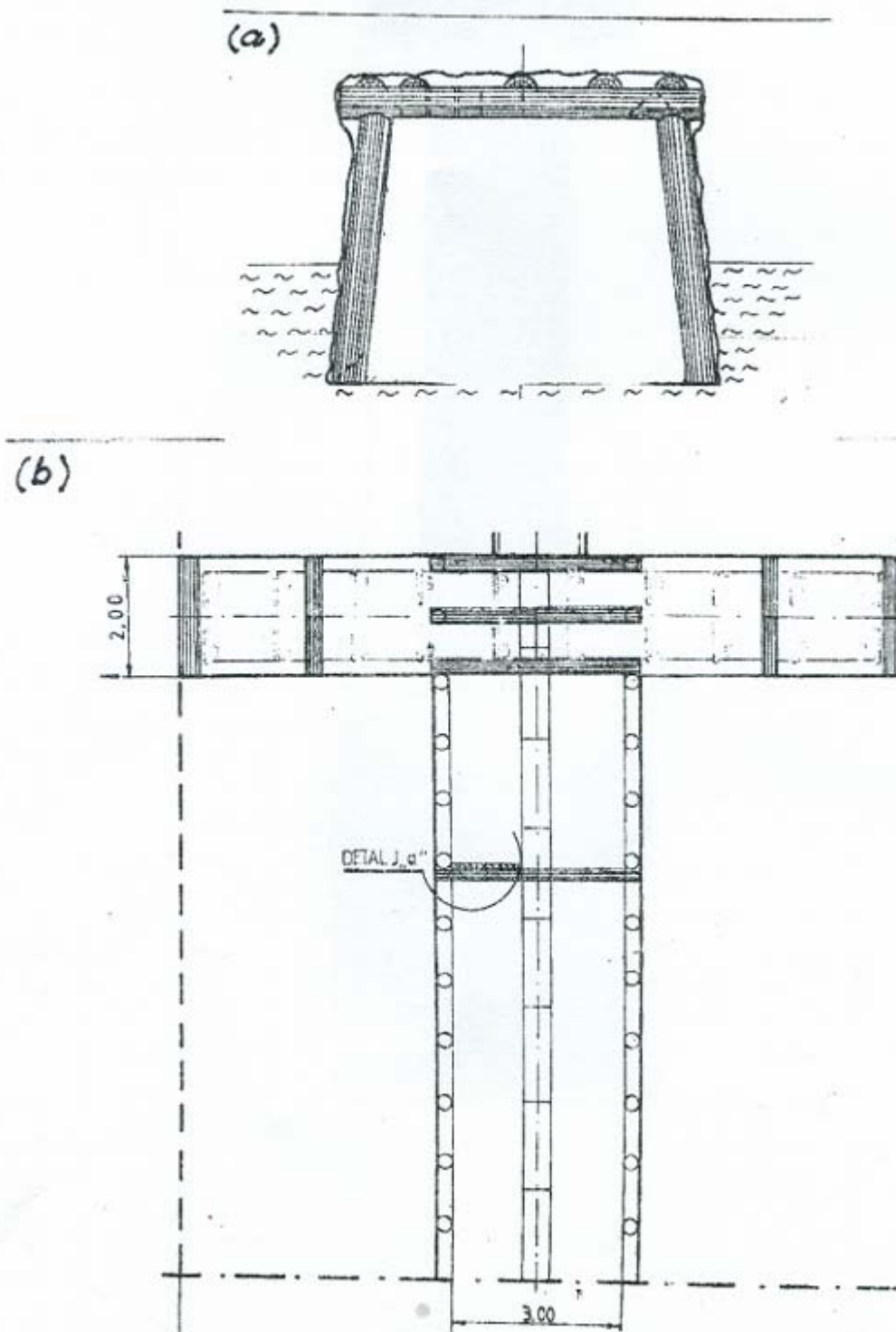

Uzimanje uzorka velikog materijala izvanjski kamene ploče

Sl. 30 Mr.sci. Selim Bešliagić iz GIT – Instituta Tuzla mjeri tvrdoću kamenih ploča I uzima uzorke za ispitivanje na bosanskim piramidama Sunca i Mjeseca. (august 2006.)

Tlocrt (b) i presjek (a) trapezne drvene podgrade
glavnog ulaza tunela KTK Visoko

R = 1 : 100

Sl. 31 Trapezna podgrada u obnovi starog podzemnog tunela KTK
(prema Dopunskom rudarskom projektu, decembar 2006.)

Sl. 32 Nepodgrađeni dio starog podzemnog tunela KTK prije sanacije
(novembar 2006.)

Sl. 33 Mr.sci. Enver Hasić, rukovodilac rudarske ekipe iz Zenice
koja je otkopala veliki megalitni kameni blok K-2 sa nepoznatim
znacima i simbolima u tunelu Ravne i podgradila komoru
na 290 m od ulaza u tunel i 18 m ispod površine zemlje.
(Photo: prof. dr Muris Osmanagić, 10. maj 2006.)

**Sl. 34 „Troglavi zmaj“ – figurina pronađena u ruševini tunela KTK
(februar 2007.)**

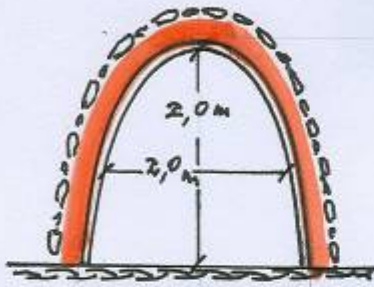

**Sl. 35 Nepoznati idol Tunel KTK – rijeka Bosna
(Photo: prof. dr Muris Osmanagić, decembar 2006.)**

Projektirana rekonstrukcija starog tunela Ravne
i nova ventilaciona veza sa površinom

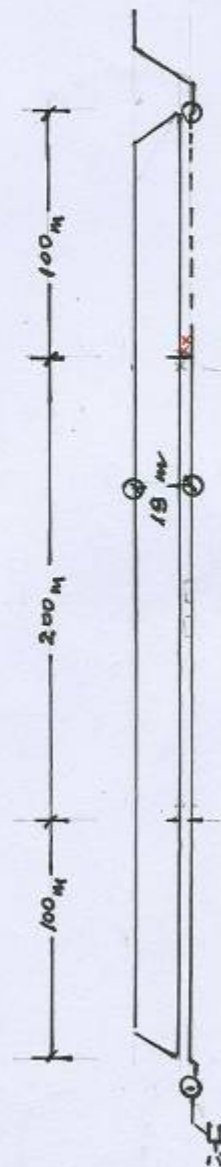
Projektovana rekonstrukcija starog tunela
u dužini 100 m, sa presjekom: visina 2,0 m
i širinom 2,0. Prošireni zidovi bice otvrdnuti
sa prskanim cementnim malterom.

R = 1 : 50

Projektovani profil terena od površine do starog
tunela i dalje do novog ventilacionog otvora u
pećini sa „dva oka“, u potoku Dubočica

R = 1 : 2500

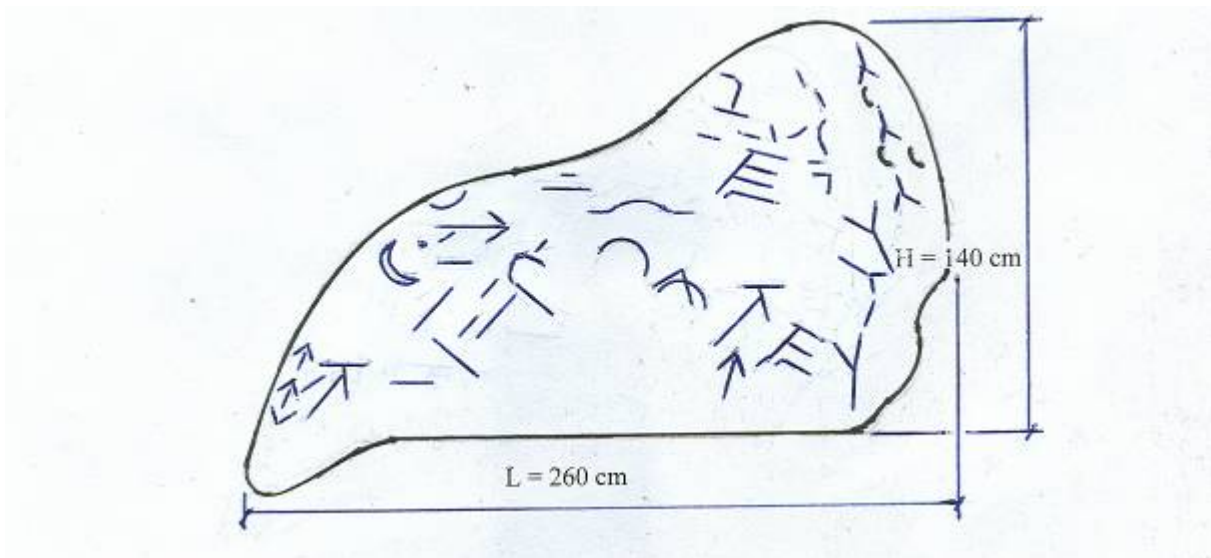
Jamska mapa prohodnog dijela starog tunela Ravne
U dužini 300 m sa megalitnim pločama i nepoznatim
znakovima i simbolima na njima

R = 1 : 2500

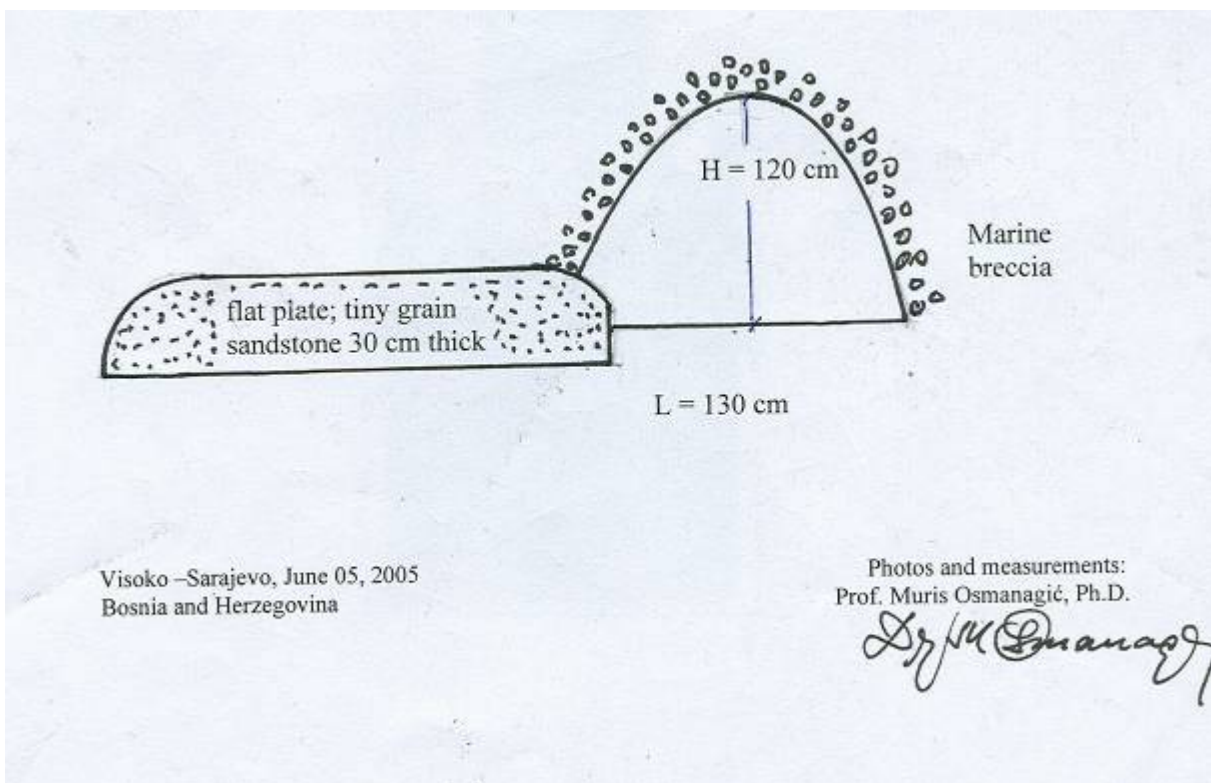
Tunel Ravne - Vizitica podzemnog otvora
R - 1000

Sl. 36 Projekat sanacije i rekonstrukcije starog podzemnog tunela Ravne.
(decembar 2006.)

Sl. 37 Tlocrt megalitnog kamenog bloka K-1 od sitnozrnog pješčara u tunelu Ravne na 260m od ulaza i 18 m ispod površine zemlje, sa nizom nepoznatih znakova i simbola. (Skica: prof. dr Muris Osmanagić, 05. juni 2006.)

Sl. 38 Vertikalni presjek tunela Ravne preko megalitnog bloka K-1, sa nepoznatim simbolima i znacima. Kao što se vidi megalitni blok je mnogo većih dimenzija od profila tunela i ležao je potpuno prekriven debelim slojem breče kroz koji je izraden tunel. Nije mogao biti unijet izvana.

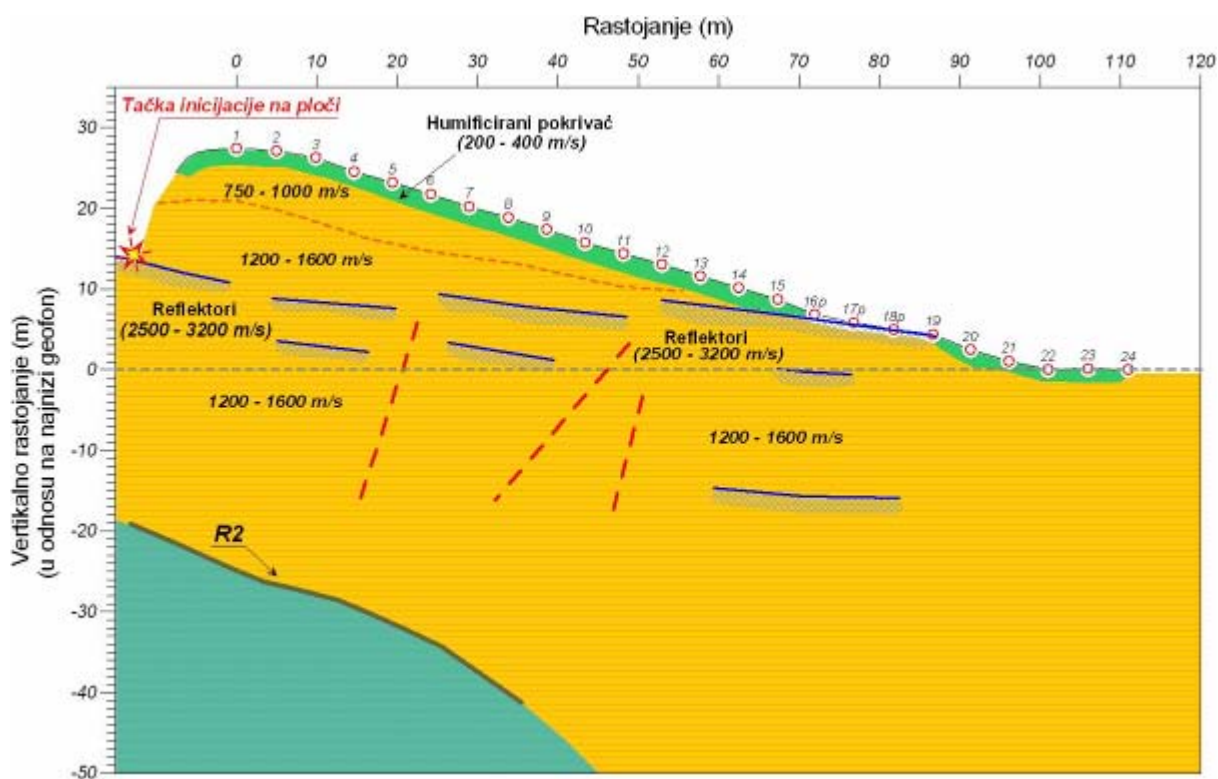
Sl. 39 „Rep“ megalit kamenog bloka K-1 (skica Sl.37) sa ugraviranom strelicom u tunelu Ravne, Visoko

**Sl. 40 Nepoznati podskup simbola na megalitnom bloku K-1 u tunelu Ravne
(Photo: prof.dr Muris Osmanagić, 15. maj 2006)**

Sl.42 Seizmometrijsko mjerenje refrakcije na brdu Toprakalia, Gornja Vratnica
 Snimanje Instituta za geofiziku Rudarsko-geološkog fakulteta Beograd, Srbija.
 Snimljeni display na terenu 11. oktobra 2006. (Photo: prof. dr Muris Osmanagić)

Sl. 43 Dopunjeni integrirani model mikrolokacije Vratnica, Visoko, BiH.
 Institut za geofiziku Rudarsko-geološki fakultet, Srbija (20. decembar 2006)

Sl. 44 Snimanje njemačkim LGA georadarom na Sondi S-4B, Visočica
(Photo. Prof. dr Muris Osmanagić, 13. decembar 2006.)

Sl. 45 Display LGA georadara na Sondi S-4A, Visočica, sjeverna strana.
Jaka anomalija ispod površine ukazuje da tu treba tražiti podzemnu prostoriju.
(Photo: prof. dr Muris Osmanagić, 13. decembar 2006.)

Sl.46 Kolci georadara radi oznaka nehomogenosti pod zemljom, Sjeverna strana Visočice. Preliminarni izvještaj - 1, LGA Bautechnik GmbH, Nuernberg. (Dr. Andreas Hasenstab, 12. februar 2006.)

Sl.47 Markirane nehomogenosti ispod površine u mjernom području 2, Sjeverna strana Visočice. Preliminarni izvještaj -1, LGA Bautechnik GmbH, Nuernberg. (Dr. Andreas Hasenstab, 12. februar 2006.)

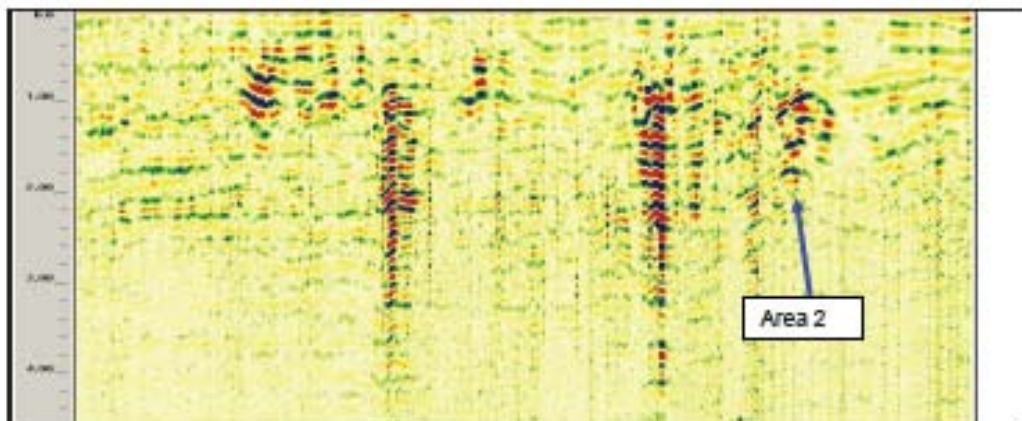

figure 12: radargram of a measuring along measuring line 21 (length: 29 m, GSSI, f = 270 MHz)

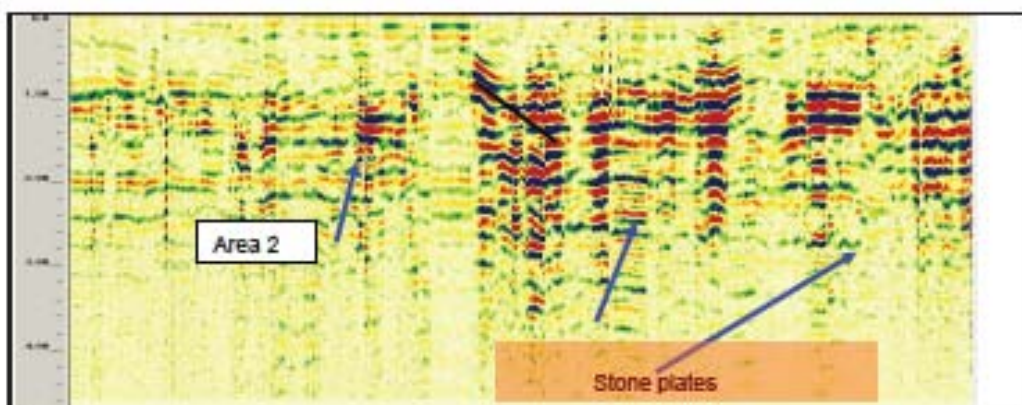

figure 13: radargram of a measuring along measuring line 22 (length: 31,5 m, GSSI, f = 270 MHz), on the right side echo of the stone plates

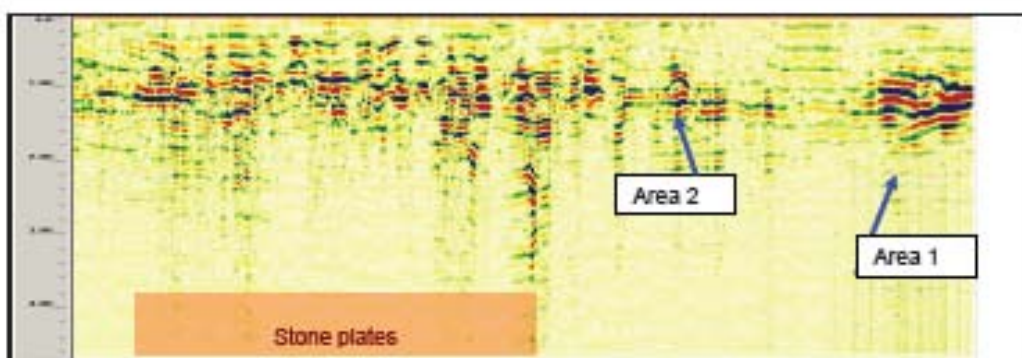

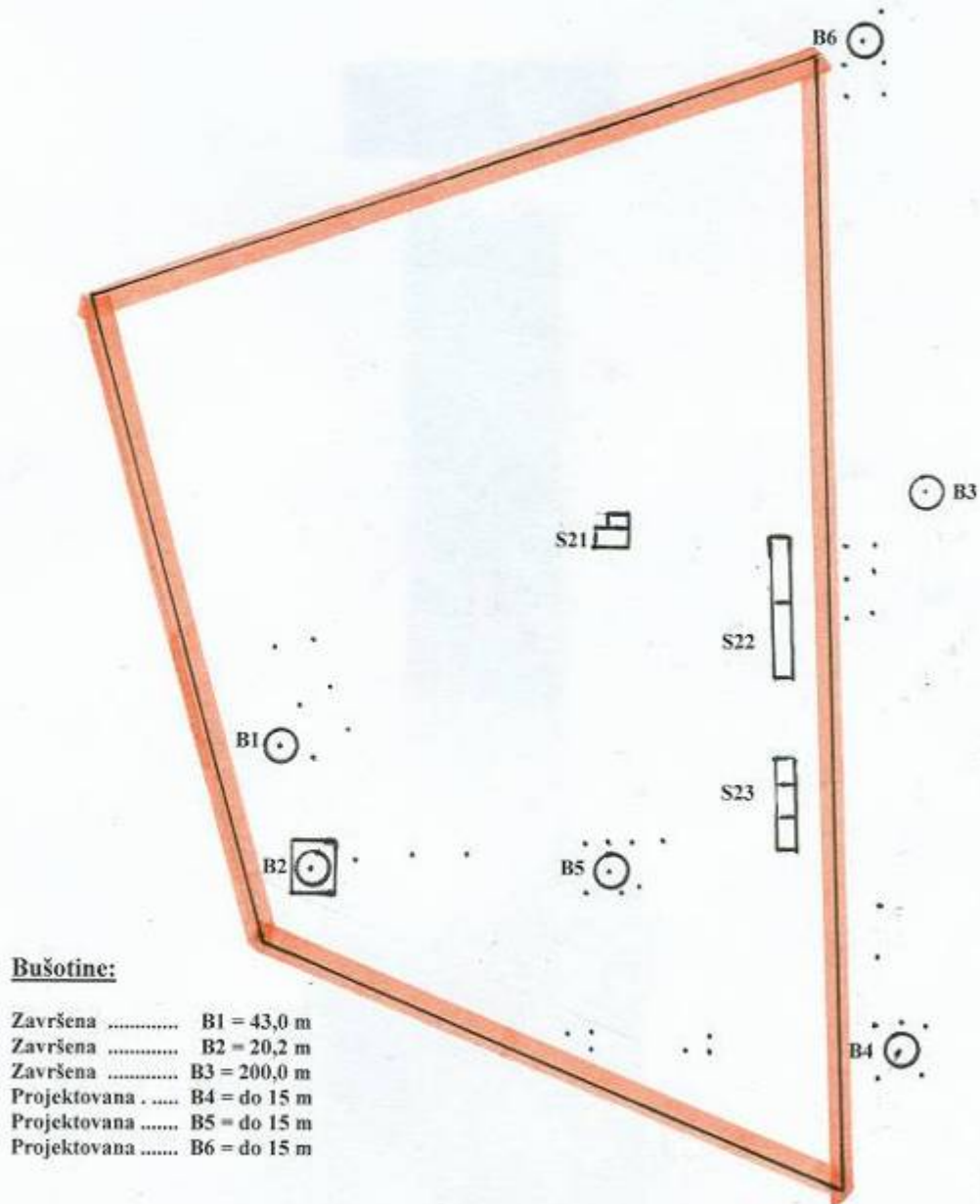
figure 14: radargram of a measuring along measuring line 23 (length: 32 m, GSSI, f = 270 MHz) stone plates on the left side, Inhomogeneity on the right side

- Sl. 48 Mjerni radargram LGA uzduž mjerne linije 21 (dužina 29 m)
 - Sl. 49 Mjerni radargram LGA uzduž mjerne linije 22 (dužina 31,5 m)
 - Sl. 50 Mjerni radargram LGA uzduž mjerne linije 23 (dužina 32 m)
- (Preliminarni izvještaj -1, LGA Bautechnik GmbH, Dr. Andreas Hasenstab, 12.02/06)

PLATO PIRAMIDE MJESECA

Pregled bušenja i georadarskog snimanja
Debela crvena crta: njiva Amidže.
Crne tačkice: georadarski koleci anomalija
(24. decembar 2006)

R = 1 : 700

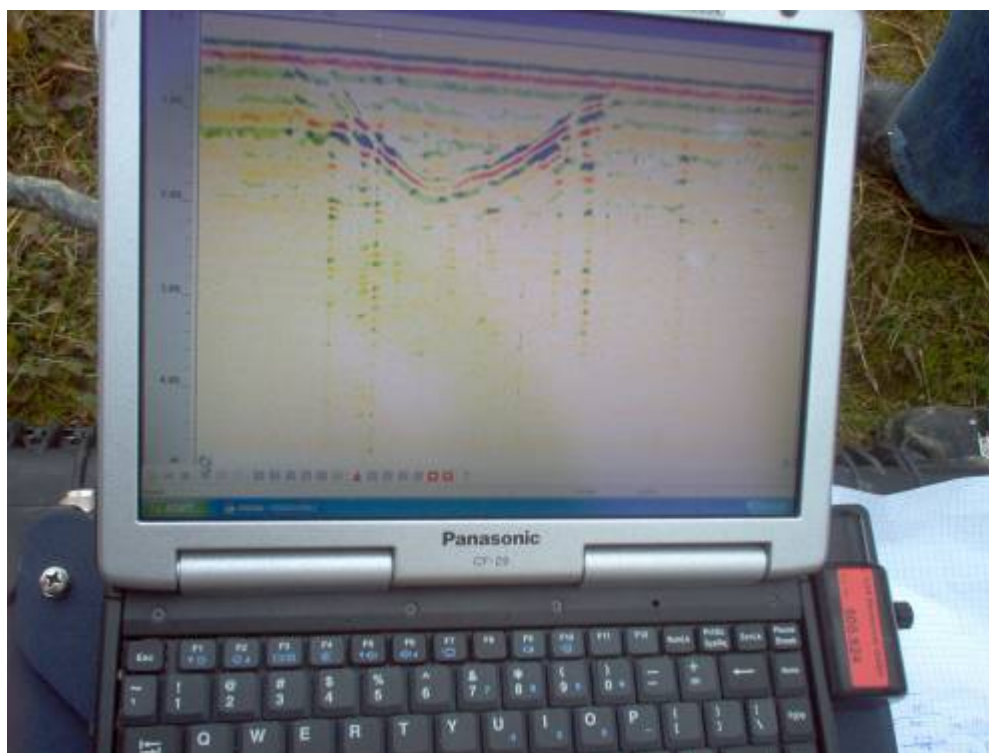

Snimio: Prof. dr Muris Osmanagić

Sl. 51 Skica Platoo Piramide Mjeseca u razmjeri 1 : 700, sa bušotinama, sondama i jednog broja približno označenih kolaca iznad utvrđenih anomalija. To je orijentacija za dalje istraživanje (Skicirao: prof. dr Muris Osmanagić, 15.-24. decembar 2006.)

Sl. 52 Zajedničko ime Toprakalia za oba brda, Gornje Vratnice, Visoko
Na gornjem lijevom uglu vidi se otkrivena prva stepenica ogromnih kamenih blokova
-megalita. LGA georadar je snimio nepoznate anomalije ispod površine u oba brda.
(Photo: prof. dr Muris Osmanagić, 15. decembar 2006.)

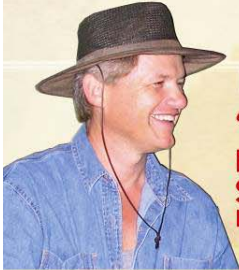
Sl. 53 Prikaz na display-u ogromne anomalijena brdu Toprakalia, Gornje Vratnice.
To je do sada najveća anomalija otkrivena sa LGA georadarom ispod površine. Tu treba tražiti stari tunel
i podzemne prostore (Photo: prof. dr Muris Osmanagić, 15. decembar 2006.)

FONDACIJA ARHEOLOŠKI PARK:
BOSANSKA PIRAMIDA SUNCA
VISOKO, BOSNA I HERCEGOVINA
THE ARCHAEOLOGICAL PARK:
BOSNIAN PYRAMID OF THE SUN FOUNDATION
VISOKO, BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.piramidasunca.ba

MEĐUNARODNA VERIFIKACIJA BOSANSKE DOLINE PIRAMIDA

HIPOTEZA:

"Bosanska dolina piramida je najveći građevinski kompleks na licu planete."

EKSPERTIZE:

"Ovo je veličanstveno, definitivno nije riječ o prirodnom fenomenu. Nemojte se obazirati na oponente, priroda ne može napraviti sve ovo."

prof. dr. Mohamed Ibrahim Ally
egiptolog
Kairo, Egipat
7 dana istraživanja

"Ovo je važno civilizacijsko nalazište. Čovjek prošlosti je obradio prirodna brda, dobio pravilan geometrijski oblik, orijentirao ih prema stranama svijeta i obložio ih kamenim blokovima. Kompleks podzemnih tunela je građen ljudskom rukom u davnoj prošlosti i sadrži važne arheološke artefakte."

dr. Aly Barakat
geolog
Kairo, Egipat
42 dana istraživanja

"Ovo je arheološka lokacija sa kamenim strukturama koje je gradila ljudska ruka. Priroda može napraviti jednu stranu okrenutu prema strani svijeta, ali ne tri ili četiri."

Magistar arheologije Lamiya El Haddyd
egiptolog
Kairo, Egipat
12 dana istraživanja

MIŠLJENJA:

"Piramide Sunca i Mjeseca nastale su djelovanjem ljudske ruke. Daljnje istraživanje može dovesti do promjene evropske historije."

dr. Zakaryja Ben Badhann
dr. arheoloških nauka,
Mutah Univerzitet, Jordan
14 dana istraživanja

"Ovdje je riječ o geološkoj formaciji. Nema dovoljno arheoloških dokaza koji bi upućivali na djelovanje ljudskih ruku!"

dr. Robert Schoch
geolog, Bostonski univerzitet
12 dana istraživanja

"Impozantni nalazi, očevidno rad ljudskih ruku, svjedočanstvo o nevjerovatnim ostacima nama nepoznate kulture."

prof. dr. Hidajet Repovac
prof. historije civilizacija,
FPN Sarajevo

"Ne vjerujem da je ovo nastalo prirodnim putem. Oni skeptični naučnici koji to tvrde, neka dođu ovdje, naprave eksperiment i to dokažu."

dr. Christian Schwarz Shilling
Visoki predstavnik u BiH

"Nalazimo se pred geomorfološkom strukturom koja je bila obrađivana ljudskom rukom. Ovdje je riječ o nečem veoma velikom."

prof. dr. Dario Andretta
geolog, Italija

"Na osnovu naučnih rezultata obrade mi smatramo da se radi o građevinskim materijalima velike čvrstoće. Ljudi koji su ovo radili znali su za zračno vezivo (kalcij karbonat)."

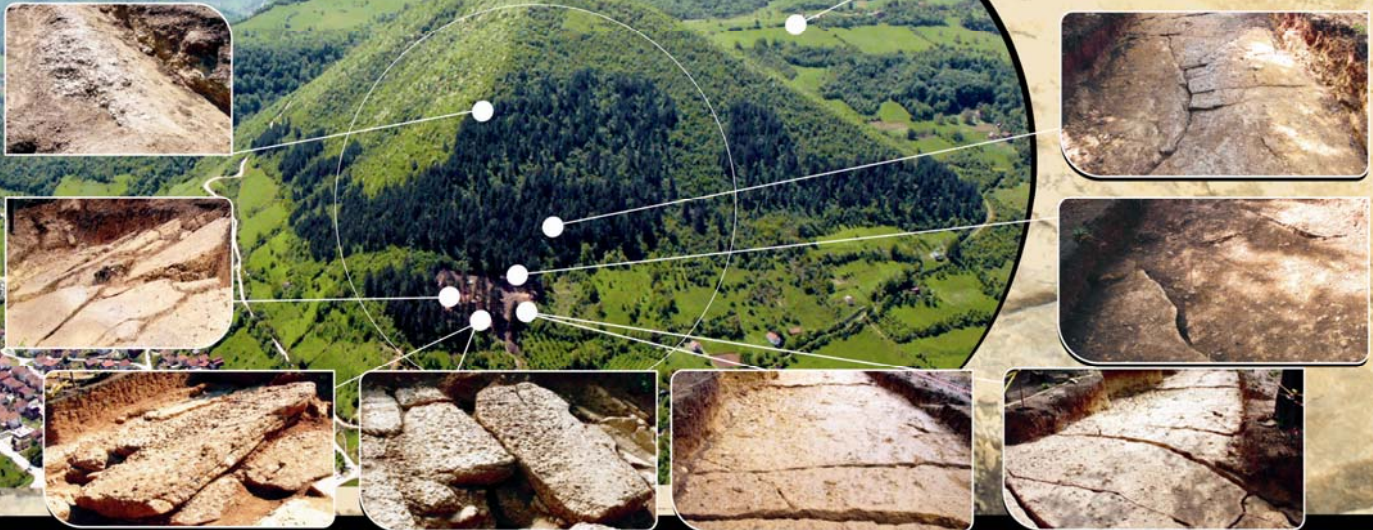
mr. Selim Bešliagić
osnivač Građevinskog instituta iz Tuzle

FONDACIJA ARHEOLOŠKI PARK:
BOSANSKA PIRAMIDA SUNCA
SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA
THE ARCHAEOLOGICAL PARK:
BOSNIAN PYRAMID OF THE SUN FOUNDATION
SARAJEVO, BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.piramidasunca.ba

Bosanska piramida Sunca

Ranije poznata kao brdo Visočica ili Grad, Piramida je preko 220 metara visoka što je za trećinu više od Keopsove piramide. Sastoji se od četiri trouglaste strane. Prema analizi Geodetskog zavoda Bosne i Hercegovine, sjeverna strana ima oblik jednakostraničnog trougla sa stranicama od po 365 metara, uglovima od 60 stepeni i orijentisana je prema kosmičkom sjeveru (položaju zvijezde Sjevernjače). Niz analiza ukazuje na vještački karakter piramide: termalna analiza ukazuje na brzo hlađenje piramide, satelitski radar koji penetrira kroz tlo je locirao pravolinijske prolaze unutar piramide koji se sijeku pod uglom od 90 stepeni, drenaža i unutrašnji uglovi su karakteristični za vještački objekat. Geo-arheološka ispitivanja su otkrila postojanje kamenih blokova koji u kontinuitetu tvore zidove piramide pod identičnim nagibom.

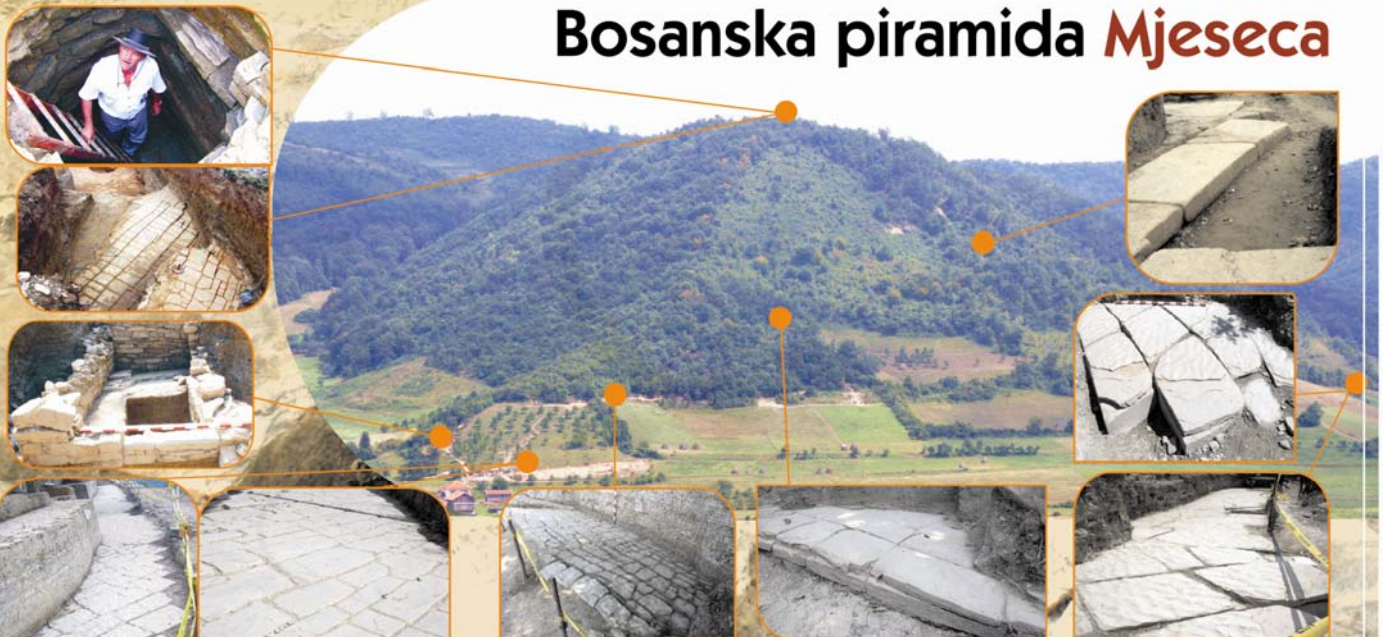
Pozivom na broj : **094 292 012** donirate 3 KM Fondaciji. Usluga važi samo za korisnike BH Telecoma.

FONDACIJA ARHEOLOŠKI PARK:
BOSANSKA PIRAMIDA SUNCA
SARAJEVO, BOSNA I HERCEGOVINA
THE ARCHAEOLOGICAL PARK:
BOSNIAN PYRAMID OF THE SUN FOUNDATION
SARAJEVO, BOSNIA AND HERZEGOVINA

www.piramidasunca.ba

Bosanska piramida Mjeseca

Nekadašnje uzvišenje Plješevica predstavlja manju piramidu. Oblik joj je stepenast sa izraženim terasama, zaravnjenim vrhom i prilaznim platoom. Termalna analiza pokazuje da se piramida brže hladi od okolnih prirodnih brda. Orijentacija joj je pravilna i poklapa se sa stranama svijeta. Dosadašnja iskopavanja ukazuju na isključivo korištenje obradenih ploča i blokova pješčara u njenoj izgradnji. U posljednjih 100 godina piramida je korištena kao građevinski materijal, odnosno „kamenolom“ za izgradnju niza objekata u Austro-Ugarskoj i staroj Jugoslaviji.

Pozivom na broj : **094 292 012** donirate 3 KM Fondaciji. Usluga važi samo za korisnike BH Telecoma.